

Jó Pajtás

Kinagyított világ

A jövő heti Jó Pajtás címdoldala és poszttere

TE MEG ÉN

3

Mindenféle szerkentyűk

Mond az neked valamit, hogy: Solar Dock? No persze: az ég világon semmit. Három kép segítségével megmagyarázzuk neked, miről is van szó.

Azt bizonyára hallottad már, hogy a világ legjobb minidenes lejátszója (zene, képek, rövidebb-hosszabb filmek a híres iPod (1. kép).

Ennek az elbűvölően szép és csodásan jó szerkentyűnek is van azonban egy szépséghibája. Néhány órányi használat után lemerül az akkumulátora, és akkor semmi egyéb, mint egy haszontalan fémhalom.

Hogy egy hosszabb kirándulás idején mindig a rendelkezésedre álljon az iPodod, kitalálták hozzá a napelemes töltőt (2. kép). Abba belecsúsztatod, és a domború felületen levő napelemek szaporán életet lehelnek az üres akkuba.

A masina séta közben is használható: az övedre csatolod, és a napenergia nemcsak tölti, hanem működteti is a multilejátszót (3. kép).

2

1

Mai levelmemnek azt a címet adnám: Mindenféle.

No de hadd kezdjek bele!

Ugye valamikor április elseje volt az a nap, amikor különös, nehezen hihető sztorikat terjesztettek az emberek. Most létezik egy rádióállomás itt Újvidéken, amely minden reggel ad egy ilyen hírt. Aki aztán elhiszi, vessen magára.

Ma például ezt állította a bemondó:

„Almafákat ültet a Felszabadulás sugárút mentén a Városi Kertészet közvállalat. Kiderült ugyanis, hogy a nagyvárosi körülmények között termő fákról egy sajátos gyümölcsöt, mostohaalmát lehet szüretelni, amelyre jelentős kereslet ígérkezik a közeli Futaki piacon.

Kocsis László, a cég vezérigazgatója elmondta, hogy a kísérleti szakaszban száz fát ültettek, amelyek gyümölcssei sós ízűek és fekete héjúak lettek. Kocsis szerint a különleges ízt a tavasszal a fa gyökeréhez szívárgó, a téli időszakban használt, az utakra szórt só okozta, míg érdekes koromfekete színét a kipufogógázoktól nyerte a gyümölcs. A jövő évi szabaddalmi világkiállításra is elküldendő mostohaalmát megelőzte a híre, és már több külföldi nagyáruház is érdeklődött iránta.”

Hát eddig a hír. Te mit gondolsz, valóban lehetséges létrehozni a mostohaalmát?

(Magyarázat: a Felszabadulás sugárút a tartományi székváros legforgalmasabb útvonala, ahol éjjel-nappal óriási a forgalom.)

A Mindenfélét azzal folytatom, hogy remélem láttad a tévén a Miss World, azaz a világszépe választást.

Azt szokták mondani, ízlés dolga az ilyesmi.

Én kezdettől fogva a kínai Zi Lin Zhangnek szurkoltam. Nemcsak azért, mert valóban ő volt messze a legszebb, hanem azért is, mert egyszer, még ovis voltam, anyu elvitt Kínába. Azóta úgy őriztem meg a kínai lányokat az emlékezetemben, mint a legszebbeket: éjfekete szemek, fekete haj, felülmúlhatatlanul bájos mosoly.

Hát Zi Lin Zhang épp ebből a fajtából való! Itt egy kép erről a lányról.

Gabi

Valljátok be, sokszor megtörténik, hogy nem halljátok az óra csörögését, s aztán kapkodva rohantok az iskolába. Reggeli? Ugyan ki gondol erre ilyenkor? Pedig nagyon is fontos reggelizni! Hogy miért? Erről beszélgetünk most az **óbecsei Petőfi Sándor iskola** igazgatónőjével, **Máté Ágotával**.

– Az egészséges életvitelhez hozzátartozik a rendszeres táplálkozás. Különösen a fejlődőfélben lévő szervezetnek nagyon fontos a reggeli. Ha a gyerek nem reggelizik, az előbb-utóbb bekövetkező éhség mellett megjelennek a gyomorgörcsök, szorongásérzet, s ez kihat az aktivitására. Korgó gyomorral nem tud úgy figyelni. Az uzsonna nem helyettesíti a reggelit. Mi megszervezzük az uzsonnáztatást, mindennap meleg tea, joghurt vagy gyümölcs egészíti ki az uzsonnát – fejezi be az igazgatónő.

A nagy tanári asztal körül hatodikosok ülnek: **Szabó Ákos, Horvát Barbara, Barta Enikő, Gortva Zsolt, Péter Tamás, Kovács Noémi, Barta Ferenc, Szabó Csilla** és **Máté Enikő**. Elmondják, ki szokott reggelizni, ki nem, esetleg hogyan érzi magát, ha nem eszik reggel.

Átaludni? Reggelizni?

– Ez itt a kérdés!

Az igazgatónő

is tudtam odafigyelni az órán, nem tudtam, mit magyaráz a tanár.

– Nekem meg akkor fáj a hasam – folytatja Barbara –, ha reggeliztem. Reggel sosem vagyok éhes, de az uzsonnát azért várom...

– Én sem vagyok reggel éhes – mondja Barta Enikő –, de van, hogy veszek útközben egy-két kiflit.

– Nem szeretek korán kelni – veszi át a szót Csilla –, és nincs időm reggelizni. Megszoktam már, hogy sose reggelizem, s mikor délben hazaérek, már nagyon éhes vagyok, ekkor jól bekajálok.

– Egyszer alsós koromban úgy elaludtam – meséli Máté Enikő –, hogy a második órára értem oda. Akkor még nem volt mobiltelefonom. Ideges lettem, csak rohantam, eszembe sem jutott reggelizni. Mostanában a mobilom ébreszt, s nem szoktam elaludni,

Itt az uzsonna!

Akik néha éhesek

– Én soha nem jönnék el reggeli nélkül – jelenti ki Ákos –, mert fájna a gyomrom. Még ha későn is kelek, reggelizésre mindig jut idő. Anyukám elkészíti nekem a pástétomos kenyeret, tejet, mert azt szeretem a legjobban.

– Nekem is legtöbbször anyukám készíti el a reggelimet – teszi hozzá Zsolt –, de van, mikor én. Sose jövök el én se úgy az iskolába, hogy ne reggeliznék. Mindig fölkel apukám, ha véletlen elalszom, s mindig van időm reggelizni. Ha nem ennék, biztosan nekem is fájna a gyomrom.

– Engem a mobilom kelt minden reggel hat órakor – mondja – Noémi –, s én fitten

kiugrom az ágyból, így nincs rá lehetőségem, hogy visszaaludjak. Én is mindig reggelizem, leginkább vajkrémes kenyeret szalámival, ezt szeretem a legjobban, meg persze tejet iszok. Sokat eszem, de ez nem látszik meg rajtam.

– Rendszeresen reggelizek – haljuk Tamástól –, de megtörténik, hogy reggel még kell tanulnom valamit, ilyenkor rohanok, s útközben veszek egy kiflit...

– Volt, hogy elaludtam – vág közbe Feri –, s nem volt időm enni, de vettem én is útközben egy kiflit. Megtörtént, hogy egyszer nem ettem semmit. Olyan éhes voltam, hogy korgott a gyomrom, fájta a hasam. Nem

csak az a szokásom, hogy reggel pakolok be a táskába, és mire elkészülök néha nem jut idő reggelizésre. Volt, hogy nekem is fájta a hasam. De, ha van időm, készítek magamnak reggelit. Meg azt is szeretem, amikor apukám kakaót készít nekünk. Azt tanácsolom a Jó Pajtás olvasóinak, hogy reggelizzenek, ne éljék át azt, amit én, mikor nem ettem semmit.

Ismeritek a mondást: Reggelizz, mint egy király, ebédelj, mint egy polgár, vacsorázz, mint egy koldus.

Konc Erzsébet

Három világrekord egy nap alatt

SR-71-YZ

A Lockheed SR-71-es hadászati felderítőgépeket Blackbird, azaz Fekete madár néven is ismerik. Ezekhez a „madarakhoz” több sebességi és magassági rekord fűződik. Az SR-71-esek több mint 24 éves szolgálati idejük alatt a világ leggyorsabb és legnagyobb magasságban tevékenykedő katonai repülőgépei címmel büszkélkedhetnek. Egyes példányait pedig az 1990-es évek közepétől újból aktív szolgálatba állították.

A Lockheed SR-71 Blackbird nagy hatótávolságú és magasságú, hadászati felderítő repülőgépet a Lockheed A-12 és az YF-12A kísérleti típusokból fejlesztették tovább. Az 1962 tavaszán gyártani kezdett prototípussal végül 1964. december 22-én emelkedtek először a levegőbe, majd SR-71A jelzéssel összesen 20 példányt építettek és rendszeresítették az Amerikai Egyesült Államok Légieréjénél. A Blackbirdöt magassági és sebességfőlénye – mivel tartósan 3 Mach felett repült – védte az ellenséges elfogóvadászoktól, ezért nem volt szükség védőfegyverzetre.

Az SR-71A történetében több világrekord is született. Ezek közül a legemlékezetesebb, amikor 1976. július 27-én a kaliforniai Edwards légbázis fölött egy SR-71-es 3367 km/h sebességet ért el az 1000 km-es zárt körpályán. Ezen a repülésen azonban három rekord is született egyszerre: abszolút sebességi világrekord,

SR-71e

sebességi rekord 1000 kg hasznos teherrel és rakomány nélkül. A másnapi kísérlet során az E. W. Joersz százados és G. T. Morgan őrnagy irányította gép 3529 km/h-ra növelte meg az előző abszolút sebességi csúcst. Végül hivatalosan az abszolút magassági rekordot is beállították, 25 929 méterrel. A továbbiakban az SR-71-essel még újabb csúcseredmények is születtek.

A repülőgépeket először 1990-ben helyezték nyugállományba, azonban már 1995-ben ismét szolgálatba állítottak néhány példányt. 1997 januárjától újabb fontos műveleti bevetések következtek az USAF számára. A világ leggyorsabban és legnagyobb magasságban tevékenykedő SR-71-esei a föld bármely területén képesek egy óra alatt 24 384 méteren repülve akár 259 000 négyzetkilométeres területet is feltérképezni, ezért nélkülözhetetlenek a légierő és a hírszerzés számára.

SR-71d

Képzőművészeti barangolás

Menzel Gyermekalbuma

Adolph von Menzelt (1815–1909) is valószínűleg az készítette híres Gyermekalbumának megalkotására, hogy a városi gyerekek számára a természet valami rendkívüli lett. A kötetet a festő egy Berlin környéki nyaralóban készítette nővére gyermekeinek. Menzel szorgalmas, mindent alaposan megfigyelő rajzoló volt, aki nagyon gondosan ábrázolta a látottakat. A Gyermekalbumban egyaránt szerepelnek háziállatok és az állatkert lakói, de hattyúk, tarka kakaduk, virágok és rovarok is. Egyik képén a gyerekek szemmagasságából nézünk be egy virágágyásba, ahol leveleket, virágokat, lepkéket és baloldalt alul egy csigát látunk. Menzel Gyermekalbuma jelzi, hogy az embernek a természeti környezethez fűződő viszonyában nagy változás ment végbe.

(Folytatjuk)

**Adolph von Menzel: Virágok pillangókkal és csigával
(1863–1883. Berlin)**

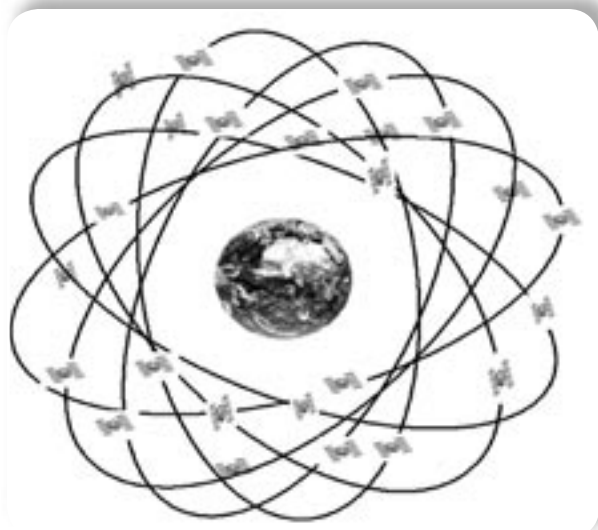

AGergely-naptár bevezetéséig december 13-ára esett a téli napforduló, vagyis minden esztendőben ezen a napon volt legrövidebb a nappal, deelt legalacsonyabban a nap. Valószínűleg ez az oka, hogy Luca napjához számos ősi népszokás és babonás hiedelem fűződik. Ezek tán legismertebbje a Luca-székfaragás, amelyhez a Luca napját megelőző estén kell hozzáfogni, s aztán mindennap annyit munkálkodni rajta, hogy pontban karácsony előestéjére elkészüljön. A Luca-szék ülőkéje

Luca

ötszögű, népies szóval pentál alakú, és többnyire 9-féle fából, kőkeny, boróka, körte, som, jávor, akác, jegenyefenyő, cser meg rózsafából barkácsolták. De olyan vidék is akadt, ahol 13 határból 13-féle fát hordtak össze hozzá. Úgy hírllett, érdemes volt bibelődni, mert aki december 24-én éjféltkor rááll, meglátja a környék összes boszorkányát. A varázslat végén azonban kötelező volt a széket elégetni, ami nagy kár, mert így még múzeumok birtokába sem igen jutott régi Luca-szék. Viszont a népi játékok keretében fel-felújítják mostanában a többi Luca-napi népszokást. A tápéi kotyolást, a Luca-asszonynak öltözött maskara vezette lucázást, a termékenységbűvölések régi rigmusait: „Luca, Luca, Lucia / nőjön nagyra tyúk, liba / vetés, virág megeredjen, / jó szerencsénk el ne vesszen, / házunk népe bajt ne lásson, / kolbász lógjon a padlás-son, / Luca, Luca kity-koty!”

Svédországban nemzeti ünnep a fényt jelképező Lucia napja. Stockholmban minden esztendőben Lucia-királynőt választanak, aki földig érő gyönyörű fehér bundát kap ajándékba, abban koskízik végig kezében égő gyertyákat tartva a városon. De megünneplik a svédek otthon is Luciát, főleg ott, ahol nagy a család. A házi ünnep ideje a reggel, s azzal kezdődik, hogy a legkisebb leánygyermek égő gyertyákkal teletűzdelt Luca-koszorúval a fején ágyba viszi a család férfitagjainak a hagyományos Luca-napi reggelit: vásznon átszűrt kávét briósszerűre formált gyömbéres kaláccsal, amelynek íze némileg a mi mézeskalácsunkéra emlékeztet. A svédek úgy tartják, a Luca-koszorúk gyertyáinak fénye ilyenkor belopódzik a szívekbe és átmelegíti azokat, hogy a tél hidegétől meg ne fagyjon a bennük lakozó szeretet.

MESETRAGACS

GPS-t az autóba,
hogy el ne tévedj!

No jó, de mi is az a GPS?

Mond neked valamit a GPS rövidítés? És ha kimondjuk a teljes nevét: Global Positioning System?

Ha a válaszod elutasító, akkor bizony egy rövidke magyarázattal szolgálunk.

Ha nem tudnád, a GPS egy olyan műholdas helyzetmeghatározó rendszer, amelynek segítségével szinte méternyi pontossággal meghatározható, hol állsz, illetve esetünkben: merre halad a négyke-rekű járgány.

A GPS lelke a Föld körül keringő számos műhold (ennek vázlatrajzát láthatod egyik ábránkon), melyek szünet nélkül jeleket sugároznak bolygónk felszínére. Ha van GPS helyzetmeghatározó készülékünk, az

legalább három, de inkább több műhold jeleiből – pillanatok alatt – méternyi pontossággal kiszámítja, éppen merre járunk a földgolyón.

A GPS-vevő autóba is beszerelhető, a gazdagabb nyugati országokban szinte már nincs is benzinpöfögő ilyen szerkentyű nélkül.

Annyi csupán a dolgod, belülről a tapadókoronggal odaragasztod a szélvédőre, és a következőkben hűségeesen mutatja a térképet, hogy hol jársz, valamint a közeli utcákat, fontosabb épületeket, utakat.

Az is lehetséges, hogy odahaza a készülékbe betáplálod: Adáról Újvidékre szeretnék autózni.

Ez minden tennivalód. Útközben a szerkezet mutatja a térképet, időben jelzi, hol és merre kell kanyarodnod, sőt erre magyar vagy szerb nyelven előre figyelmeztet.

A kijelzője természetesen színes.

Az autóba épített GPS-vevők közül néhány arra is jó, hogy a rendőrség könnyűszerrel megtalálja az autótolvajokat. A drágább autós GPS-ek ugyanis nemcsak veszik a műholdak jeleit, hanem maguk is kisugároznak. Ezekből aztán a rendőrség egészen pontosan ki tudja számítani, hol van éppen az ellopott jármű.

Képeinken divatos autós GPS-eket látsz, valamint egy GPS-műholdat a majd két tucatnyi közül.

**Egy gyönyörű mese elbűvölő
díszletekben – Sztárgála: Charlie Cox,
Claire Danes, Michelle Pfeiffer, Robert
De Niro, Sienna Miller és mások – Igazi
színpompás történet, mely a felnőtt
és a gyerekközönséget egyaránt
meghódítja...**

Ezúttal az angolok – az amerikaiak segítségével – lepték meg a világot egy bűbajos mesével, a Csillagporral (Stardust). Éjsötét ármánykodás, kaland és szerelem – mindez Matthew Vaughn rendező legújabb filmjében. Az alapot Neil Gaiman azonos című regénye szolgálta. A Csillagpor nem az író első forgatókönyve. Korábban már írt egy sorozatot (Neverwhere) a BBC számára, és egy epizódot egy amerikai szériának (Babylon 5.). A Forrest Gump rendezője, Robert Zemeckis három dimenziós animációs kalandfilmje, a Beowulf forgatókönyvének írásában is részt vett.

Most a Csillagporról...

Valamikor régen, túl az Óperencián, valahol létezett egy magas falakkal körülvett városka. Ezt a várost Fálnak nevezték. A lakosok – egyszerű emberek és nemes urak – sohasem mozdultak ki erről a területről, de mégis okosan és szépen, békességben éldegéltek, nem háborúskodtak, nem ármánykodtak egymás ellen. Ám egy merész fiatal egy napon elhatározta, hogy megnézi, mi van a falon túl. Be is csapta az öreg falort, át is szökött a szomszédos hatalmas királyságba. Tristan – így hívják a fiatal legényt – tulajdonképpen azért hagyta el a szülővárosát, az oltalmazó falakat, mert meg akarta hódítani a szép Victoria szívét. Ugyanis könnyelműen megígérte neki, hogy elhozza a hulló csillagot, mely nem náluk, hanem a bűvös birodalomban pottyant a földre. Tristan balgán azt reméli, ha egy darabkát ajándékoz szíve választottjának, akkor Victoria szíve is meglágyul és szeretni fogja őt örökké. Tristan meg is érkezik a becsapódás helyére, ahol egy másik, még szebb lányt talál – legnagyobb meglepetésére. Csakhogy erre a lánykára az

erdő sötét erői vetettek szemet. Így Tristánnak meggyűlik a baja a kalózzal, akik elrabolják, a gonosz boszorkányokkal, akikkel nem lehet egykönnyen elbánni. Szóval – áll a bála birodalomban. Tristan azonban nem egyedül vívja meg csatáját. Segítőkben nincs hiány. Robert De Niro, azaz Shakespeare kapitány léghajója vígan szeli az eget tengerét. Úgyességét és leleményességét még Jack Sparrow, alias Johnny Depp is megirigyelhetné. Tristan szerelembe is esik természetesen. A film tulajdonképpen egy csodálatos, kalandos utazás, egy üldözés...

Az író, Neil Gaiman nyilatkozatából:

– Az alapötletem az volt, hogy írok egy történetet egy fiatal fiúról, aki megküzd szíve választottjáért, aztán rájön, hogy nem is ő az igazi. Művem 1997-ben először tulajdonképpen képregény formájában jelent meg, Charles Vess illusztrációival. Ezt követte a könyv. Végül Matthew Vaughn rendező keresett fel, és előállt az ötletével: csináljuk meg a mese filmváltozatát. Vaughn Vess-szel közösen alkotta meg a film egyedi látványvilágát, amelyben a számítógépes animációk mellett a díszlet- és jelmeztervezőnek, Sammy Sheldonnak is komoly feladat jutott...

A Csillagpor igazi láblógatós mozi. Ha tetszett a Torta vagy a Támadás Krull bolygó ellen című fantáziatörténet, akkor nem fogtok csalódní a Csillagporban sem. Sőt – Matthew Vaughn filmje szívszorító mese mindenkinek. Látványvilága sokban emlékeztet a műfaj egyik klasszikusára, a Gyűrűk Urára. Ezt természetesen dicséretnek szántuk...

Most vagy soha!
Szeretnéd vele tölteni
az év utolsó napját, és
egy puszival fűszerezve
együtt bevárni az új
esztendőt?

**Akkor igyekezz, még
nem késő meghódítanod
a szívét.**

**Például bombázd
naponta egy-egy jól
irányzott szerelmes
SMS-el.**

**Ha nincs semmilyen ez
irányú ötleted, akkor
az alábbiak közül is
választhatsz. (Ne feledd,
hogy a közelmúltban is
olvashattál ilyeneket a
Jó Pajtásban, s ha ezeket
kevésnek találod, akkor
azokat is böngészd át.)**

Van álmom, mely szebb, mint a többi. Van álmom, mely hosszabb ideig tart, mint a többi. De a legszebb álmom ahhoz kötődik, aki most e sorokat éppen olvassa.

Mikor rád gondolkok, megremeg a lelkem, ilyenkor úgy érzem, bilincsből a testem. Mindig itt vagy velem, mégis oly távol, csak én tudom, hogy mennyire hiányzol.

Ha álmodom, nem tudom, hogy mi a jó és mi a rossz. Ha álmodom, nem tudom, mi az álmom és mi a való. Ha álmodom, nem tudom, mit miért teszek, csak azt remélem, álmomban veled leszek.

MOBILSZAKI

Szerelmes SMS-ek

Minden vágyam együtt lenni veled, nézni a szemed. Szeretnék úgy, ahogy csak lehet, érted tenném, és mindig csak veled.

Úgy szeretnék sokszor vándorfelhő lenni, suttogó széllel, hozzád elrepülni. Szép szemedbe nézni, s veled tölteni hosszú napokat.

Néha rám gondolsz és tudod, hogy messze vagyok. Csak bízzál bennem, mert én is rád gondolok. Utam bármerre is vezet, az én szívem mindig csak téged szeret.

Mióta megismertelek, azóta szeretlek, rabul ejtett ragyogása csillogó szemednek. Messze vagy tőlem, de nem vagyok árva, mert itt vagy velem, a szívembe zárva.

Te vagy a nap, mely lenyugszik este. Te vagy a hold, az éjszaka teste. Te vagy a csillag, mely a szemembe ragyog. Tud meg, hogy szeretlek nagyon.

Vannak olyan pillanatok az életben, amikor annyira hiányzik nekünk valaki, hogy ki szeretnénk őt szakítani az álmainkból és úgy igazából meg szeretnénk ölelni.

Gyűlölöm a napot, mert érinthet téged. Gyűlölöm a holdat, mert veled lehet éjjel. Gyűlölöm a vizet, mert ajkadhoz érhet. Elmondani nem lehet, úgy szeretlek téged.

Te vagy az egyetlen, ki örömet okoz, nélküled az életem egy bezárt doboz. Várom a percet, mikor újra láthatlak, s a dobozból kitörnek a titkos vágyak.

Sohase gondoltam, hogy ilyen szép az élet, mióta ismerlek, csak azóta élek. Szívem szíveddel lágyan összedobban, szeretlek napról napra, jobban és jobban.

Szeretném szívemet kitépni s virág helyett az ablakodba tenni. Hogyha látnád hervadó szívemet, akkor elhinnéd, hogy igazán szeretlek.

Az együtt töltött percekből legyenek órák, majd napok. A napokból legyenek hónapok, s az örökkévalóság tartson addig, amíg veled vagyok.

Ha este lefekszel és kinézel az ablakon, keresd az égen a legszebb csillagot. S ha

azokra gondolsz, akik téged szeretnek, gondolj majd rám is, mert én is szeretlek.

Te vagy a kezdet, te vagy a vég, nélküled felhős az ég. Csak veled látom szépnek a napot, csak téged szeretlek, remélem, tudod.

Nézz a szemembe és a szívembe látsz. Ölelj magadhoz, hogy ne múljon a varázs. Fogd meg a kezem és ne engedj el soha, te vagy az életemben a legnagyobb csoda.

Ne hidd, hogy szerelmedet térdén állva kérem. Bár szívem érted ég, koldulni büszke még.

Te vagy a szívem kuglófjának egyetlen szem mazsolája!

Tél, hógolyó, mandula

Itt a hideg, hamarosan talán a hó is. Bármennyire örül is ennek minden tini, a hó és a hideg számos problémát vet fel minden élőlény esetében, így négy lábú kedvencünkénél is. Lássuk hát, mire is kell odafigyelnünk, hogy a tél az ő számukra is boldogan teljen.

Az állandóan kint élő állatoknak megfelelő meleg lakhelyről kell gondoskodni. A lakásban tartottnál ellenben a külső nagy fagy és a fűtött lakás közti hőmérsékletkülönbség okozhat gondot. Ezért a bent élő kutyát kimenetkor és bejövetkor tartsuk egy ideig a hűvösebb előszobában vagy a teraszon.

Sok kutya imád a hóban hemperegni vagy havat enni. Ráadásul jó játék a hógolyók után futtatni a kutyánkat, de ez sajnos rendkívül veszélyes is. Az így kimelegedett és felhevült állat a szájába veszi a jeges gombócot, lehűti a torkát, és az könnyen begyulladhat.

Náluk a torokmandulák ugyanúgy begyulladhatnak, mint az embereknél. A tünetek is hasonlóak. A kezelése megfelelő állatorvosi ellátást igényel és antibiotikumok adagolása szükséges hozzá. Visszatérő eseteknél sajnos az is előfordulhat, hogy ki kell operálni a beteg manduláit. A szájüreg nyirokszervei, a mandulák, a szervezet védekező mechanizmusának részei. A mandulagyulladás oka lehet meghűlés mellett, bakteriális vagy vírusos fertőzés is.

Bármelyikről is van szó, a beteg kutyánál ilyenkor étvágytalanság, láz, köhögés, nyálzás, habos hányás tapasztalható. Tapintással a megnagyobbodott nyiroksomók és toroktájék fájdalmassága jelentkezik.

A gyógykezelés heveny esetekben a megfelelő tüneti kezelés mellett – mint már mondtuk – az állatorvos által javasolt antibiotikumokkal általában igen eredményes.

Mit tehetünk a baj megelőzése érdekében?

Fontos, hogy kutyánk télen futtatás, játék után közvetlenül ne ilyen nagy mennyiségű hideg folyadékot, és ne engedjük, hogy havat egyen, mert a hógolyó nem fagyalt!

A téli havas időszak másik kellemetlen velejárója a kutyák talpán keletkező sebesedések és fekélyek. Ennek oka a hideg, havas, sós hólé, mert ez könnyen kimarja a talpon lévő finom puha bőrt a kutyák ujjai között. Ráadásul meg otthon nyalogatással próbál a kedvencünk megszabadulni a csípős, ráragadt szennyeződéstől, de ezzel csak rontja a sebggyógyulás esélyeit.

Ha a hó a talpon lévő szőrökbe beleragad, jeges csomóvá áll össze, szinte azonnal sántaságot okoz. Ezért a jeges golyókat séta közben gyakran el kell távolítanunk. Ennek a problémának a megelőzésére egyszerű: ne sétáltassuk szózott útvonalon, és persze tartsuk tisztán a talpát. Ha netán mégis szózott havas úton kell kedvencünknek közlekednie, akkor elindulás előtt és után kenjük be a talpán lévő finom bőrfelületeket (az ujjai között és talppárnákat) bőrpoló krémmel.

Ámor

Az én kutyám neve Ámor.

Fehér színű a szőre, és barna a szeme. Fajtáját tekintve arany retriever.

Nagyon okos és játékos természetű. Gyakran szoktam sétáltatni.

A nyolcadik születésnapomra kapta.

Nikolić Vanda, Ada

Fifi

Az én kedvencem Fifi. Barna színű, és ugyanilyen a szeme is.

Amikor átköltöztünk, akkor kaptam a nagynénemtől.

Fifi most hatéves, de még mindig nagyon játékos.

Szeretem Fifit, és örülnék, ha mindig ilyen vidám természetű maradna.

Sterbik Emese, Ada

Hogy miért épp ezt az autós rekordot jegyezte fel a technika története, nem lehetséges kideríteni. Csak feltételezhetjük, hogy az akkoriban annyira szenzációs gyorsaság volt, hogy minden valamire való újság címlapján közölte a hírt.

Az autózás története egyébként tele van különleges rekordokkal. Íme egy a sok közül.

A gőzgépet ugye mindenki lomha, behemót, füstöt okádó masinának tekinti. Bizony így is volt ez valamikor.

De hogy a gőzgép azóta sokat fejlődött, íme a bizonyíték: épp tavaly ilyentájt megszületett a gőzgéppel működő autók sebességi rekordja.

Persze senki ne gondoljon olajos vasakra, szénre, helyettük csúcstechnika volt ebben, a képünkön is látható járműben.

HISTÓRIÁK

1898-ban új autós sebességi rekordot állítottak fel: 63 km/h

Az Inspiration névre keresztelt jármű karosszériája rozsdamentes acélcsövekből épül fel. Hajtásáról gőzturbina gondoskodott.

Eredetileg egy majd 100 lóerős erőforrást terveztek a járműbe, de mint később kiderült, a rekorddöntéshez ez kevés lett volna. Ennek helyére aztán végül is egy 300 lóerős gőzturbina került. Magát a kazánt a vezető ülése mögé helyezték. Mivel nem kifejezetten biztonságos a 34 atmoszférai nyomású, 385 °C-os gőz és a robbanásra hajlamos gőzkazán előtt ülni, a vakmerő sofőr testi épségének megőrzése céljából biztonsági berendezéseknek is jutott hely a gőzhajtású autóban. A kísérlet – a hírek szerint – sikeres volt, a különleges jármű elérte a 346 km/órás sebességet! A korábbi rekord megdöntéséhez egyébként a 234 km/órás sebesség is elég.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

DECEMBER 13.

Ma Luca, Otília, Elza, Lúcia napja van.

1895 (112 éve történt)

Jedlik
Ányos

Meghalt Jedlik Ányos István benecés pap, fizikus, az elektromotor, a szódavíz-előállító készülék és a dinamó feltalálója.

1577 (430 éve történt)

Sir Francis Drake kapitány elindult 5 hajóval Plymouthból, hogy megkerülje a Földet. Az utazás majdnem három évig tartott.

1642 (365 éve történt)

Abel Tasman holland felfedező elérte Új-Zélandot.

DECEMBER 14.

Ma Szilárda, Szilárd, Bertold napja van.

1503 (504 éve történt)

Megszületett Nostradamus (eredeti nevén: Michel de Nostredame) francia orvos és asztrológus jövőmondó.

1911 (96 éve történt)

Roald Amundsen norvég felfedező elsőként érte el a Déli-sarkot.

DECEMBER 15.

Ma Valér, Dezső, Mária napja van.

37 (1970 éve történt)

Megszületett Claudius Drusus Germanicus Caesar Nero, Róma császára (54–68).

1966 (41 éve történt)

Walt
Disney

65 éves korában meghalt Walt Disney (eredeti nevén: Walter Elis Disney) amerikai filmrajzoló és filmrendező, aki megalkotta Miki egér és Donald kacsá figuráját.

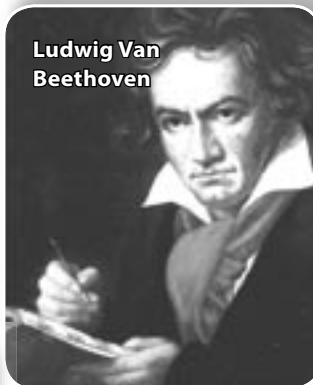
DECEMBER 16.

Ma Etelka, Aletta, Tihamér, Beáta, Özséb napja van.

1770 (237 éve történt)

Megszületett Ludwig Van Beethoven német zeneszerző.

Ludwig Van
Beethoven

1882 (125 éve történt)

Kecskeméten megszületett Kodály Zoltán, a világhírű magyar zenepedagógus, zeneszerző és népdalgyűjtő.

DECEMBER 17.

Ma Olimpia, Lázár, Begónia napja van.

1895 (112 éve történt)

Meghalt Irinyi János, a robbanásmentes gyufa feltalálója.

DECEMBER 18.

Ma Augusztá, Dezső, Mária, Töhötöm napja van.

1737 (270 éve történt)

Meghalt Antonio Stradivari cremonai hangszerkészítő.

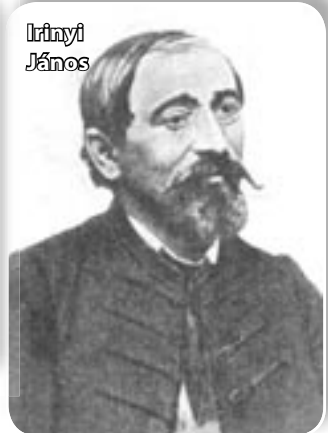
1865 (142 éve történt)

Eltörölték a rabszolgaságot az Amerikai Egyesült Államokban.

1898 (109 éve történt)

Új autós sebességi rekordot állítottak fel, a rekord akkor 63 km/h (39 m/h) volt.

Irinyi
János

December 19.

Ma Viola, Urbán, Orbán, Anasztáz napja van.

1686 (321 éve történt)

Defoe író szerint Robinson Crusoe elhagyta azt a szigetet, amelyen 28 évig élt hajótöröttként.

Roald
Amundsen

RÜGYFAKADÁS

Búcsút int az ős

Szép őszi nap volt azon a reggelen, amikor suliba kellett mennem. Mivel távol lakom az iskolától, elhatároztam, hogy gyűjtök faleveleket rajzórára, és megmutatom a tanárnőnek. Kértem is anyutól egy zacskót, amibe majd belerakom a faleveleket. Megfogtam a szatyrot, és elindultam az iskolába.

Amikor kiléptem az ajtón, egy kicsit megtántorodtam, mert nagyon fújt a szél és még ráadásul csípős is volt. A hidegtől volt csípős. Gyorsan felvettem a sapkát és a kesztyűt. Amikor elindultam, csodálkozva néztem, hogy minden csupa víz.

– Biztos esett éjjel az eső – gondoltam magamban.

Igy a levélszedésnek búcsút is mondtam, mert vizes levelekkel nem állíthatok be a suliba, meg amúgy sem valók semmire. Menet közben láttam pár galambot az úton sétálni. Mivel nem repültek el, dobtam nekik egy kis morzsát az uszonnánkból. Örömmel néztem, ahogy csipegetik az útról a kifli darabjait. Távolabb egy csapzott kutya sántikált. Neki is dobtam egy darabot a kifliből, de azt már nem vártam meg, hogy elfogyassza. Amikor a parkhoz értem, egy kis sajnálattal néztem azokat az elgémberedett virágokat, melyek nyáron még olyan szépen mosolyogtak az emberre. Az utat beborították a fákról lehullott levelek. Voltak ott sárgák, pirosak, barnák és ezek keveréke. Szóval nem is kell mondnom, hogy minden úgy nézett ki, mintha az óvodások ecseteikkel befestették volna a parkot, sőt az egész falut. Ahogy így gondolkodtam, észre sem vettem, hogy a sulikapujánál állok. A cipőm csurom víz, és csupa sár. Szólt is a takarítónő, hogy cseréljem le a cipőt.

– Én is úgy gondoltam – válaszoltam. Amikor elkezdődött az óra, örömmel számoltam be a barátnőmnek, hogy mennyi mindent láttam.

Nothof Dávid, 7. osztály
Tömörkény István iskola, Tornynos

„Oh, természet, oh, dicső természet! / Mely nyelv merne versenyezni véled?” (Petőfi Sándor)

Egy őszi délután elhatároztam, hogy lemegyek a Tiszára. Ez olyan év végi búcsúzás, és egy kis emlékidézés.

Ahogy haladok lefelé, egyre hidegebb lesz, nem úgy, mint a házak között, s egyre jobban fázom. A játszótér elhalkult, nem zibong a gyereksereg. A fák is lassan nyugovóra térnek. Talpam alatt ropog az aranyszínű avar. Ahogy felérek a töltsérsre, elém tárul a nagy strand, és a hömpölygő Tisza. A víz fodrozva viszi a faágakat, és sajnos, kisebb-nagyobb halakat. A környéken elég sok szemét is található. A másik oldalon nagy fák sorakoznak. De az őszi annyi levelet lecsipegetett, hogy foghíjasnak tűnik az erdő. A fákon éhes varjak kárognak. A bokorból egy nyúl ugrik elő, ő se olyan fürge, mint nyáron. A szél táncba hívja a vérvörös, didergő faleveleket. A bokrokra néhol itt-ott van egy levél, de arra is ráfestette arany szegélyét az őszi. Szürkületbe öltözik a táj. Arcomba csap a fagyos szél, és egy utolsó keringőre kéri a sárga faleveleket. Ólomlábon jön az est. Reggelre lehet, hogy hófödte lesz a táj.

Sietve indulok haza, hogy felmelegedjek a kandalló mellett.

Árva Tímea, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Megiszom a levét

Egyik reggel Ancsival, a tesómmal macskáztunk, bújócskáztunk, hülyéskedtünk.

Kézen akartam állni, és véletlenül arcon rúgtam. Elkezdett sírni. Meg akart mondani anyukámnak. De megfékeztem, mondtam neki:

– Légyszí, ne mondd meg! Játszom veled, amit akarsz...

A tesóm ebbe beleegyezett. Pár óra múlva anyukám hívott bennünket ebédelni. Ancsi, amíg én megmostam a kezem, mégis beárult. Amikor oda-mentem anyukámhoz megkérdezte:

– Miért rúgtad meg Ancsit?

Erre, akarva akaratlan, elmeséltem az igazat. Ő látta, hogy igazat beszéltem. Figyelmeztetett, legközelebb vigyázzak, hogy senkit ne rúgjak meg.

Kaptam három nap szabafogságot, és azóta sem állok kézen, amikor Ancsi mellettem van.

Bábinszki Nikolett, 4. osztály
November 11. iskola, Zenta

A szüret

*Eljött az ős, a szeptember,
Elment a nyár a kedvemmel!
Itt van hát a szüret napja,
Fejéhez kap a sok gazda:
Szüretelni kellene már!
Mindenki régen erre vár.
A méhek is ébren vannak,
A szüretből ők is kapnak.
Szőlőből a jó házi bor
Szüret után jön bármikor.
De ne menjünk így előre,
És kapjunk gyorsan erőre,
Menjünk végre szőlőt szedni,
utána meg lehet enni!*

Tikvicki Dóra, 6. osztály
Miroslav Antić iskola, Palics

Egyszer régen

Ez a történet, amit most leírok, elég régen történt.

Emlékszem, akkoriban gyakran nyaggattam anyukámat, hogy vigyen el a fodrászhoz, mert szerettem volna levágatni a hajam. Anya mindig azt mondta, hogy majd felhívja a fodrászt, és elmegyünk. Valahányszor hazaértem az iskolából, megkérdeztem:

– Felhívtad már a fodrászt?

De a válasz a legtöbbször ez volt:

– Nem, de majd holnap felhívom!

Én ezt már nagyon untam, mert minél előbb meg akartam szabadulni a sörényemtől.

Akkor sokáig nem is szóltam anyának, mert már az agyára mentem evvel a sok nyaggatással.

De egyszer, úgy pár hét múlva anya azzal állt elém, hogy gyorsan húz-zam a cipőm, mert megyünk a fodrászhoz.

Nagyon megörültem!

Akkor nyírt először fodrász. Eleinte féltem, de aztán felszabadultam. A hajamat lenyírták egészen a vállamig, pont olyanra, amilyenre akartam.

Utána kezdtem el gondolkodni azon, hogy mért csak most vitt el anya nyíratkozni.

És akkor jutott eszembe!

Azért, mert ahogy minden család, mi is pénzünkében voltunk. Abban az évben nagy volt a szárazság, a gabona rosszul termett.

Most már tudom, ha valamire nemmel válaszolnak, akkor azzal kell egy kicsit várni.

Gellér Eszter, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Vásári forgatag. Lengyel Boglárka zentai tanuló rajza

Télen történt (de csak képzeletben)

Fizikából éppen a felelés napja volt. Bementünk a tanterembe. Mindenki abban reménykedett, hogy nem ő fog felelni.

– Attila, gyere ki felelni!

Lehajtott fejjel mentem a táblához, mivel nem tanultam semmit.

– Mi a hidrosztatikai nyomás?

Már a szívemben éreztem, hogy erről az óráról egyessel fogok kimenni, mikor Diósi felkiáltott:

– Esik a hó!

– Na, most te felelsz büntetésből! – mondta a tanárnő.

– Nem, tanárnő! Az Imola volt! – mentegetőzött Diósi.

– Na jó, Imola, gyere ki felelni!

Imola, mint mindig, készült az órára, ezért ő felelt. Óra közben alig bírtunk a helyünkön ülni. Végre kicsöngettek. Mint egy robbanás, úgy rohantunk ki az udvarra. Imola első dolga az volt, hogy megdobta Diósit és engem egy-egy hógolyóval. A mi időérzékünk szerint fél perc múlva már be is csöngettek.

Iskola után lementünk a Dunára csúszkálni, nem is sejtve, mi fog velünk történni. Gyönyörűen táncoltunk a jégen, és fantasztikusan tudtunk elesni. Egyszer csak Albertnak támadt egy ötlete:

– Gyerünk át a Fruška gorára!

Gergőnek tetszett ez az ötlet legjobban, ezért ő rögtön el is indult. A Duna közepe felé jártunk, mikor Gergő, a vezérünk egy sötét csíkot kezdett el maga után húzni.

– Gergő, vigyázz! – kiabált utána Andrej.

Gergő megállt. Ekkor furcsa hangok hallatszottak. A jég beszakadt. Odarohantunk mindannyian, és közös erővel próbáltuk őt kihúzni. Erőlködésünk közepette Andrejnek beleesett a vízbe a telefonja. Ezért elengedte Gergőt. Ő reménytelenül kapkodott a levegőbe, mikor végre egy erős kéz megfogta. Diósi keze volt. Gergő kiszabadult a vízből. A legközelebbi kórházba szállítottuk őt. Egy hét múlva Gergő megjelent az iskolában. Jutalmul mindenkinek vett egy üveg jó jeges kólát.

Többször soha nem jött velünk csúszkálni.

Ördög Attila, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Őszi fa.
Remete
Lolita
magyar-
kanizsai
tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Az első hó

*Leesett az első hó,
hideg és fehér is!
Szeretik a gyerekek,
ha hideg, ha fehér is.*

*Hógolyó és hóember,
hólabda és hópehely,
mindennél szebb ez nekem,
szeretem, de szeretem.*

*Áll a hó az udvarban,
áll a hó a réteken!
Betakarja a földeket,
fehéren, de fehéren!*

*Elkészült a hóember,
s el is kezdett olvadni.
Nincsen jobb az első hónál,
ha hideg, ha fehér is!*

Domány Zsolt, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi hangulat

A szeptember nemcsak az iskolakezdést jelenti, hanem az új évszak kezdetét is, az ősz.

A nappalok lassan rövidülnek, de még langyosak, a reggelek és az esték pedig már hűvösebbek. A költöző madarak rég itt hagyták vidékünket, csak a varjak károgása hallatszik a távolból. Az őszi szél hol enyhén, hol süvítve száguld végig az utcákon, viszi a lehullott faleveleket. A szántóföldeken a zöld színt felváltja a sárga és barna árnyalata. A megrakott almáskocsik és kukoricáskocsik színesítik csak az egyhangú határt. Nagyban folyik az őszi betakarítás. Az emberek igyekeznek befejezni a munkálatokat a tél beállta előtt. Az utcákat, árkokat vastag levélszőnyeg borítja. A járdákon száraz levelek ropognak a lábunk alatt. A fákon maradt levelek különböző színekben pompáznak. Egyes bokrok már kopaszon reszketnek a hidegben. Egyedül a fenyőfa áll büszkén, zölden. Ő nem fog fázni a télen, mert nem esnek le a levelei. A házakon is látni az ősz jeleit. Az ablakokból eltűntek a virágok, a kéményekből pedig gomolyog a szürke füst. Fűtenek.

Az ősz szomorú hangulatot ébreszt, az elmúlást, de ennek is van varázsa, amit nagyon szeretek.

Koleszár Olga, 6. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

„Némán lapítok hajam alatt, amikor felszólítanak”

Elárulom, hogy a fenti idézet fizikaórán szokott előfordulni velem.

Egyszer az történt, hogy nem készültem, illetve készültem, de nem eléggé. Óra elején minden óvintézkedést megtettem. Csöndes voltam, nem beszélgettem, mint ahogy máskor szoktam, nehogy felszólítsan a tanár. Próbáltam elvegyülni a többiek között, láthatatlanná válni. De ez, sajnos, nem sikerült!

Sajnos csak az első három anyagot tanultam meg. Tanárunk a szokásos mondókájával kezdte:

– Nézzük a következő önkéntes jelentkezőt!

Biztos voltam benne, hogy ha felelek, abból fog kérdezni, amit tudok, hiszen az előző órán is azokból feleltetett.

Bizony nem úgy történt! A negyedik anyagot kérdezte, amit egyáltalán nem tanultam meg. Csak ott álltam előtte, bambán, szótlantul, s ő beírta az egyest. Elkezdett egy öt-tíz perces kiselőadást tartani, hogy a fizikát rendszeresen kell tanulni, meg ha így haladok, lerontom a többi jegyemet is. Közben azt kívántam, bárcsak megnyílna alattam a föld, és elnyelne a feneketlen mélység, vagy madárrá változnék, és kirepülnék, és csak szállnék, szállnék, és többet vissza se jönnék.

Az álmom nem vált valóra, mert se eltűnés, se repülés nem történt! Az egyes azonban megmaradt, amit csak nagyon nehezen, sok tanulással tudtam kijavítani.

Zabos Ella, 8. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

RÜGYFAKADÁS

Őszi séta a halastó partján (Tájéleírás)

Egy hideg őszi reggelen, mikor felébredtem, minden apró fűszálnak fehér szakállja nőtt, amit a harmatfonó pókok rájuk bigygyesztettek. Már akkor tudtam, hogy kísétálok a halastóhoz, hogy megnézzem, milyen szép is a táj ősszel.

Amikor kiértem, megdöbbenve figyeltem a ködlepte tavat. A sűrű nádasban hallani lehetett, hogy a szél azt súgja a fáknak, bokroknak, hullassák le sárga, elszíneződött leveleiket, készüljenek a télre. Csak néhány vidám madárka csicsgergett a csonka fák tetején. Az örökzöld fenyők örülhetnek, mert nem kell megválniuk kis, hegyes leveleiktől. Viszont a lombhullatók sírnak, mert magányosak maradnak. Alattuk hatalmas szintömeg halmozódik, amiben több száz tarka levél bújjik meg, mint bokorban a vadnyúl. A hideg, békányálás vízben csak pár kis halat láttam. A békák össze-vissza ugrándoztak, kuruttyoltak, és fogdosták azt a pár legyet, ami feléjük szállt. A csúszós vízparton egyetlen fából készült csónak szomorkodott, mert nem ült bele senki, csak egy-két szürke tollú veréb szállt rá néha. Az úton, amin tovább haladtam, látni lehetett a kövér libák nyomait. Én éppen észrevettem, ahogy a füves mezőn legeltek. A levegőben csipkés ökörnyalak szállingóztak, ami azt jelenti, hogy hosszú lesz az ősz. A villanydrótokon vadgalambok beszélgettek.

Hazafelé elgondolkodtam azon, hogy az ősz milyen szépséget, melegséget tud hagyni a szívemben, bármennyire is hűvös, szomorú ilyenkor a táj.

Tompa Melitta, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilággyi

Az első hó

Az első hó nálunk, Csantavéren november 15-én esett le.

Reggel, amikor fölébredtem, éppen nem volt áram. Széthúztam a függönyt az ablakon, hogy egy kis fény jöjjön be. Amikor kinéztem, nem hittem a szememnek! Csupa fehérség volt mindenütt. Még akkor is azt hittem, hogy álmodom, de amikor közelebről megnéztem, láttam, hogy az a fehérség hó. Nagy izgalommal készülődtem az iskolába. Nem bírtam kivárni, hogy az órák jelezzen, előbb indultam el, mint ahogy szoktam. Odafele már gyúrtam a hólabdákat, és készülődtem az osztálytársaimmal való találkozásra. Ők is hógolyókkal fogadtak engem. Már akkor csupa víz lett a nadrágom. Akkor aztán pár perc múlva már az iskola kapuja elé értünk. Ott szinte nem is lehetett bemenni, mert aki átlépte a kaput, rögtön egy hócsatába került. Ezért úgy döntöttünk, hogy megkerüljük azt a kaput, és majd a másikon megyünk be. Ott egy újabb csatátér volt. Mi is gyorsan letettük a táskáinkat, és csatlakoztunk a többiekhez. Ez a hólabdázás eltartott egy ideig, és már az első óra előtt csavarhattuk a ruhánkból a vizet. A magyartanárnő kedvesen azt mondta, hogy a mai órán játszunk, mert félt, hogy megfázunk. Így tehát átrendeztük a tantermet, hogy legyen helyünk, és az egész órát átjártuk. Ez mindenkinek tetszett, de aztán az öt perces szünet után jött a második óra, ahol már tanulni kellett. Az óra folyamán észrevettük, hogy egyre szaporábban, nagy hópelyhek hullanak az égből. Én ezt nagyon élveztem. Csöngettek. Mindenki a játszótérre futott. Ott aztán volt nemulass: én még egy nagy árokba is belecsúsztam, ahonnan aztán nagyon nehéz volt kikecmeregni. Ez után a nagy kaland után fájó szívvel mentünk be a következő órára, és ugyanúgy a többire is.

Szerintem nagyon jó, hogy már most ősszel esik a hó, és én azt szeretném, ha jövő márciusig meg sem állna.

Dér Alekszandra
Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

A **törökbecsei tanulók** a környezetvédelem szószólói, és a dohányzás ellen is fölemelik szavukat, ennek káros hatását alaposan átgondolták, s a valóságban tapasztalt példákkal érvelnek. Újabb barátságrecepteket is küldtek ezen a héten. Összesen **huszonhárom írást** kaptam tőlük, ezért kerültek a levélben első helyre.

A **doroszlói hetedikesek és nyolcadikosok** is társadalmunk bajait veszik górcső alá: a szegénységet, a környezetszennyezés következményeit, a türelmesség hiányát, az idegengyűlöletet. Derűlátásra ad okot elmélkedő fogalmazásaikban a megoldás keresése és a javítás szándéka. Reménykedhetünk, hogy az ő nemzedékük felnőtként megtalálja a módját a bajok orvoslásának.

Vidámabb hangot ütnek meg e heti küldeményeikben a **palicsiak**, akiket a szüret, meg a **csantavérierk**, akiket az első hó ihletett írásra, és már a közelgő ünnepek hangulatában élnek.

Ez utóbbiak közül néhány bekerült a mai Rügyfakadásba. A törökbecsei és doroszlói fogalmazásokból a közeljövőben válogatok, 5 törökbecsei írást pedig a Mizujsnak adtam.

Az e heti munkatársaim névsora:

Bácskertes: Buják Anett, Cservenkovics Dávid és Soód Viola;

Csantavér: Dér Alekszandra (2 írás), Domány Zsolt, Fehér O. Tamara (2 írás), Remete Dorottya és Vigh Szilveszter;

Doroszló: Diósi Linett, Gellér Ági, Gellér Eszter, Kocsis Réka, Kovács Karolina, Ristić Anita, Sajti Tamara, Stenbek Szabolcs és Sztás Emma (2 írás);

Palics: Kovács Nikolett, Nagy Kanász Anett (2 írás), Szalvai Ramona, Sebenyi Árpád (2 írás) és Tikvicki Dóra;

Törökbecse: Bajgó Róland, Béres Rózsika, Berta Ágota (2 írás), Gera Csilla, Horvát Valentina (2 írás), Kollár Kornél, Kószó Mónika (2 írás), Krompity Alen (2 írás), Nagy Natália (2 írás), Pataki Antónia, Szemi Natali (2 írás), Szőnyi Csongor, Zódi Ottília (2 írás), Zódi Zalán és Zséli István (2 írás).

További téli örömeiket kívánok, mert ettől felfrissülve a tanulás is könnyebben megy, ami jó hatással lesz a félévi bizonyítványotokra.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

Diszkoszvető.
Kuruc Adrianna
bácskertes
tanuló rajza

ZENEBONA

Sztárflanc

A Spice Girlsnek 29 fürdőszoba kell!

Szajthető volt, hogy az újra összeállt Spice Girlsök nem valami olcsó motelben fognak megszállni, miközben decemberben induló visszatérő turnéjukra készülnek Los Angelesben...

A lányok azonban minden ez irányú várakozást felülmúltak. Hatalmas luxuslakásokat béreltek maguknak – már akinek nincs sajátja – a környéken. Összesen 6 medence, 24 hálószoba és 29 fürdőszoba szolgálja a kényelmüket, öt fantasztikus, „kacsalábon forgó” álmházban!

Szobaszám tekintetében Victoria Beckham Beverly Hills-i luxusvillája vezet. A nyáron Los Angelesbe költözött énekesnő tizenegyedik otthonában hat háló- és kilenc fürdőszoba található, fantasztikus kilátással a városra és az óceánra.

A szintén Los Angelesben élő Mel B otthona valamivel szerényebb, csupán 1,5 millió dollárt ér a maga négy háló- és öt fürdőszobájával, valamint napozóval és medencével.

Mel C a közeli Malibun bérel lakást, heti 3000 dollárért, Paris Hilton, Jennifer Aniston és Courteney Cox szomszédságá-

ban, abban a lakónegyedben, ahol korábban Britney Spears és Kevin Federline élt. A fantasztikus kilátással rendelkező lakás négy hálószobával, két fürdőszobával, valamint medencével és konditeremmel rendelkezik.

Geri Halliwell heti 7000 dollárért lakik Hollywood Hillsen egyéves kislányával, Bluebell Madonnával. Az öt hálóval és hét fürdővel rendelkező villában többek közt mozi és hatalmas játszósza is van, de a legemléltetreméltóbb különlegessége az, hogy a legnagyobb hálóban

a mennyezetet Michelangelo Sixtus-kápolnában látható freskóihoz hasonló festmény díszíti. Emma Bunton, az ötödik „fűszeres lány” Beverly Hillsre költözött a próbák idejére, Lindsay Lohan és Hugh Laurie szomszédságába. Ideiglenes otthona két különálló házból áll, az egyikben ő lakik a másikban a barátja, Jade Jones és három hónapos kislánya, Beau. A heti 3000 dolláros bérleti díjban természetesen benne van az öt háló-, a hat fürdőszoba, no meg az, hogy a családnak nem kell uszodába mennie.

Mutya eddig bírta szólóban

A Sugababes egykori tagja, Mutya Buena alig több mint egy éve kezdett szólókarrierbe, és máris új együttest alapított. Pedig nem ment rosszul a szekere: dalt írt neki a Groove Armada, sőt, saját Lenny Kravitz-feldolgozása a slágerlisták élén szerepelt. Új lányzenekarának, melynek összeállításához felhasználta Sugababes-tagként szerzett tapasztalatait, a Stone Foxx nevet adta. No, majd meglátjuk...

Álmatlanságának oka: a slágerek

Az egyre sikeresebb, Grammy-díjas énekesnő, Kelly Clarkson bevallotta, gyakran küzd álmatlansággal, mivel a dalírás ébren tartja éjszaka.

Már több szerzeménye született félálomban, ugyanis többnyire ebben a napszakban szállja meg az ihlet: amikor éppen elaludna, beugrik neki egy dallam vagy akár csak egy ritmus, amit nem tud kivenni a fejéből. Ilyenkor azonnal lejegyzí,

később pedig egész dalt kerekít belőle.

Így aztán reggel nem mindig ébred kipihenten...

Rihanna fülig szerelmes

A szexi énekesnő bevallotta, hogy fülig szerelmes Josh Hartnettbe. A pletykák egy hónapja kaptak szárnyra, amikor az Umbrella énekesnőjét és a Pearl Harbour című film szívtipró színészét néhány újságíró észrevette New York egyik klubjában, a Pink Elephantban. Azóta Rihanna a World Music Awards gálán bevallotta, hogy valóban randizgatnak.

– Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem vagyunk többek barátoknál. Teljesen belejűgtam, nagyon imádni való! – nyilatkozta Rihanna. – Nagyon dögös, és igazán édes velem.

Josh és Rihanna valóban szép pár lehetnének. Drukkolunk nekik!

Katie Melua, a grúz tulipán

Katie Melua októberben megjelent harmadik lemezéről mesél

Októberben elején jelent meg a grúz származású Katie Melua harmadik nagylemeze, Pictures címmel. Bár még csak huszonhárom éves, szinte mindent elért a zenében: mindkét lemeze (Call Off The Search, Piece By Piece) az angol lemezeladási lista élére került, és több mint hét millió eladott példánnyal büszkélkedhet.

Amellett, hogy egy tulipánfajtát is elneveztek róla, az is sokat elárul Katie-ről, hogy Nine Million Bicycles című dalát Prince is feldolgozta.

– Miben különbözik az új lemezed az előző kettőtől?

– Az a tény, hogy tudod magadról, hogy változtál és fejlődött az eltelt évek alatt, eleve egy másfajta lemezt eredményez. Nem azért lesz más, mert változtatni akartál, hanem mert hű akarsz maradni saját magadhoz, viszont változott az érdeklődési köröd és a hozzáállásod is. Nem szabad arra törekedni, hogy a korábbi albumok sikereit megismételd, hanem bátornak kell lenni, és azt csinálni, amiben hiszel. Sosem szabad olyan albumot kiadni a kezeid közül, amellyel nem vagy teljesen elégedett. Viszont azt is megtanultam, hogy sosem tudhatod, mire számíthatsz egy lemez készítésénél. Néha egy dal a felvétel kellős közepén változik meg, készen kell állnod arra, hogy bármikor megtörténhet egy csoda.

– Zeneileg érezhető valamilyen változás?

– A harmadik albumnál próbáltunk egy kicsit tempósabb dalokat írni. Több gitárt használtunk, mint korábban, így inkább rockosabb-poposabb, mint a korábbi korongok bluesos dalai.

– Milyen zenészekkel dolgoztál együtt?

– Remek muzikusok vettek körül! Henry Spinetti ült a dobok mögött és Tim Harries basszusgitározott, ők már jól bevált csapat! Ezúttal azonban két gitárost is meghívtunk a felvételekhez, Steve Donnelly és John Parracelli személyében. Nagyon eltérő típusú zenészek, és érdekes volt látni, miként reagálnak egymás játékára. Szinte vibrált körülöttük a levegő!

– A lemezen szerepel egy Leonard Cohen-feldolgozás. Miért pont ezt választottad?

– Leonard Cohen az egyik kedvenc dalszerzőm, és azért az In My Secret Life-ra esett a választásom, mert nagyon jól tükrözi a jelenlegi lelkiállapotomat. Szerintem arról szól, hogy senki sem akar átlagos lenni, hanem valóban változtatni akar a világon.

– Az első klip és kislemez az If You Were a Sailboat című dalból készült.

– Nehezen tudok dalokat kiemelni egy lemezről, és ezt a szerzeményt is amiatt választottuk, mert a legtöbb embernek ez tetszett a legjobban. Érdekes, mert ez

volt az egyik olyan dal, amit csak utólag tettünk rá a Picturesre. Arról szól, amikor valakit annyira szeretsz, hogy csak saját magadnak akarod kisajátítani. A klipet Prágában forgattuk.

– Olyan hírek is napvilágot láttak, miszerint megszakítod a kapcsolatot régi dalszerződdel, Mike Batt-tal. Mi az igazság?

– Sokat beszélgettünk erről Mike-kal, és abban maradtunk, hogy a három egy jó kis szám. Ilyen értelemben a Pictures trilógiát alkot az első két lemezemmel. Az emberek nem is gondolnák, mennyire fontos szerepet játszott Mike a karrieremben, és én túlságosan is lefoglaltam őt. Ha dalszerzőként nem is, de egyéb területeken továbbra is vele fogok dolgozni.

– Az első két albumoddal sikerült az egész világon hírnevet szerezned. Mennyire érzed magad sztárnak?

– Kifejezetten utálok, ha sztárnak neveznek. Jobban szeretem, ha sikeres előadóként gondolnak rám. Szerintem eddig egész jól megúsztam a bulvársajtó támadásait, keveset írnak rólam.

Amy Winehouse dutyiban

Amy Winehouse követte férjét, Blake Fielder-Civilt a börtönbe – igaz csak egy látogatás erejéig.

Az énekesnő szombat óta tegnap találkozott először Blake-kel, akit súlyos testi sértéssel, valamint azzal vádolnak, hogy le akart fizetni egy tanút az ügyel kapcsolatban.

„Ez az egész nagyon nehéz Amy számára, rengeteget kivesz belőle” – nyilatkozta egy bennfentes. A 24 éves Amy az utóbbi napokban többször is felhívta Blake-et a

börtönben, és meghitt beszélgetéseket folytatott a férfival, aki állítólag nagyon összeroppant, minden éjszaka álomba sírja magát.

A személyes találkozó során a Rehab énekesnője megpróbált egy kis mosolyt varázsolni Blake arcára: megígérte neki, hogy a karácsonyt és a szilvesztert Indiában töltik. Romantikus ajánlat, bár lehet, hogy sose válik valóra, hiszen Angliában akár életfogytiglant is kiszabhatnak súlyos testi sértésért.

Hús kategória győztesei az American Music Awardson

Chris Daughtry

legjobb férfi előadójának díját, valamint a legjobb rhythm and blues albumért járó elismerést érdemelte ki. A díjakat igazi sztárparádé keretében nyújtották át az új Nokia Színházban.

A Nickelback a legjobb együttes díját kapta. A rhythm and blues kategóriájában a férfiaknál Akon, a nőknél a szépséges barbadosi születésű Rihanna volt a befutó. A rap legjobb férfi előadója T.I., s az övé a kategória legjobb albuma is.

Nemzetközi előadói díjat érdemelt ki Beyoncé, a latin kategóriában Jennifer Lopez diadalmaskodott. A díjazók szerint az alternatív rock legjobb előadója a Linkin Park együttes.

Összesen húsz kategóriában hirdettek győztest, s most először internetes szavazással ítélték oda a díjakat a legjobbaknak.

A díjkiosztón fellépett többek között: Fergie, Céline Dion, Daughtry, a Duran, Duran együttes, Avril Lavigne, Mary J. Blige, Rihanna és a Maroon 5 zenekar.

Chris Daughtry háromszorosan is örülhetett az American Music Awards 35. díjkiosztó gáláján, Los Angelesben. Övé lett a legjobb albumért járó díj, emellett megkapta a legjobb új előadónak és a legjobb felnőtt előadónak járó trófeát is.

Ugyancsak háromszorosan nyertes volt Carrie Underwood, a country ifjú csillaga. Justin Timberlake európai csalódását feledtetve a pop-rock kategória

Tovább folytatkozik a My Chemical Romance

Újabb eredeti tag nélkül kénytelen folytatni világ körüli turnéját a csapat, miután Frank Iero családi problémák miatt kénytelen volt hazautazni. Nemrég már a zenekar dobosa, Bob Bryar is kidőlt a sorból csuklósérülése miatt.

Iero november 11-én, vasárnap utazott haza Newcastle-ből, amikor megtudta, hogy egyik családtagja komoly beteg. Átmenetileg a zenekar gitárosa, Matt Cortez fogja őt helyettesíteni.

Matt számára már nem lesz idegen a színpad, ugyanis a basszusgitáros Ray Torót is pótolta már, amikor a zenész az év elején hat hónapos pihenőt tartott esküvője után. Rajta kívül egy titokzatos, Pete nevű zenész alakítja még a közeljövőben a My Chemical Romance B sorát, ő a sérült dobost, Bob Bryart helyettesíti. Így már csak három eredeti tag, Gerard Way, Mikey Way, valamint Ray Toro folytatja a turnét, bár Bryar is elkíséri őket, és a pirotechnikára fog ügyelni.

Szirmai Károly

Veszteglő vonatok a sötétben

Az ijesztő, végtelen pusztán megbomlott sebességgel rohantak a vonatok. Csak meg-megvillanó ablakaik hasogattak bele a kormos éjszakába. Hirtelen erős rándulás futott végig a kocsikon, és félelmes roppanás hallatszott. Ütközők csapódtak egymáshoz, és összevissza csörömpöltek. A kerekek közt – elnyújtottan – recsegés-ropogás hallatszott, mintha ezer és ezer zúzódó csont dirib-darabra töredezett volna. A száguldó vonatok hirtelen megtorpantak a pályán.

A kocsikban ijedten, elsápadva lebben-tek meg a fénykúpok, az utasok elharapták az utolsó szót, mindenki magába dermed-ten, várakozó nyugtalansággal lesett ki az éjszakába.

Valahol kupéajtót csaptak be, utána ismét csend támadt, csak messziről hangzott tovább a megtorpant mozdonyok lázas pöfékelése.

Sok idő telt el, de a vonatok még mindig egy helyben álltak. Végre kattogás hallatszott, s a kerekek lomha lassúsággal körbe fordultak. Ezt csattanás követte, mire a megzavart kocsik zörömbölve hátráltak meg, a gőzvezető csövekből kifulladt szusz- szanás hallatszott, messze a mozdonyok még egyszer fősisteregtek, s nehéz pöféke- lésük többé nem zavarta az éjszakát.

Valamelyik kocsiban ablakot rántottak föl, s valaki kikiabált a csendbe:

– Mi az, mi történet?

De senki se válaszolt, a pályatesten sehol sem látszott lámpafény.

Az ablakból kitekintő utas még várt egy ideig. Úgy tetszett neki ugyanis, hogy valaki a sínek közt halkan feléjük közeledik, azután hirtelen megáll:

– Ki az? – kiáltott ki megint az éjszakába.

Választ ezúttal sem kapott. Feszülten hallgatózott, de a titokzatos, fekete táj halotti csendben terült el körülöttünk. Egyszerre az az érzése támadt, hogy a félel- metes sötétségből sápadtság szívó szemek tapadnak az arcára.

SZIRMAI KÁROLY

vesteglő vonatok

I.

FORUM

Borzadva rántotta föl az ablakot.

A kivilágított kocsisorok pedig, mint kísérteties halottas vonatok, tovább veszte- geltek a pályán.

Az emberek szótlanul üldögéltek a rémület jeges páncélruhájában. Mindenki sejtette, hogy valami végzetes történt, de hogy micsoda, nem tudták elképzelni. Sen- kinek se volt ereje, hogy erről beszélgetést kezdjen. De mindenki érezte, hogy ez az éj- szaka többé nem fog elmúlni, s fejük fölött ott lóg fönnakadva az IDŐ.

Sokáig nagy csend volt. Azután messzi- ről elnyújtott kiáltás hallatszott:

– Hahó! Hahó!

Rettenetes acélgyűrű szorult a kocsik- ban ülők szíve köré. Az arcok verejtékezni kezdtek, az ajkak hangtalanul fölnyíltak, a kezek reszketve fölemelkedtek, az ujjak összevissza bökdöstek a levegőbe, a szájak kiabálásra húzódtak, és szétnyílván, hangta- lanul a semmibe pukkantak. A megváltó szó csak nem tudott megszületni. Visszaestek hát újra magukba, az IDŐ pedig állt, állt, és vesztegelt a vonat.

Egyszerre újra fölhangzott az előbbi kiáltás:

– Hahó! Hahó!

Könyörgő, vonagló fájdalommal szállt föl, s halálsóhajba veszve hullt alá. Mindenki érezte, hogy a nagy, fekete, titokzatos pus- taságban egy ember haldoklik.

Lelkük, mint egy sokfűlkés ércterem, újra és újra visszaverte a kétségbeesett kiáltást. Hiába tapasztották kezüket dobogó szí- vükre, hiába mozgatta ajkukat fölto- lakvó képzetek összevisszasága, alighogy a kiáltás elmerült, egy másik bérc fokáról ismét neki- lendült, és reménytelen siránkozással szállt keresztül az éjszakán.

Végre elült a belső nyugtalanság, az ajkak és kezek vitustánca abbamaradt, s az utasok fáradtan dőltek hátra a padokon.

Sokáig nem mozdult semmi. Azután egyszerre úgy rémlett, hogy valaki a pálya- test mellett járkalni kezd. Léptei kezdetben belesüppedtek a pázsitba, majd megzörrent a pályaszél kavicsosa. Hangos dobbantás: a töltésre vetette magát. Léptei a lejtős olda- lon koppantak.

Egy – kettő – három – négy...

Halk nesz a kocsiboldal. Valami fölfelé tapogatózik, majd ablaküveg zörren, s vé- kony hangú karcolás súrol rajta végig: éles, kemény köröm.

Mindenki egyszerre kifelé fordul. S iszo- nyatba torzuló tekintettel mered a fekete ablakra, melyről üvegre tapadó sárga arccal néz be rájuk a rettenetes CSEND.

Szathmári István ÜNNEPNAPOK

Beszélgetünk vagy hallgatunk a nagy kalandról. Hogy milyen is lesz, meg merre is indulunk akkor. Igen, elérkezett a nagy változás ideje. Ha nem is mondjuk ki a szavakat, a szöveg magát írja ott belül. Ezért épp mindegy, hogy szólunk vagy hallgatunk. A kaland alakul, bontakozik, ha akarjuk, ha nem. Izgalmat érzünk, a történések előtti csendre figyelünk, színeket látunk, alakokat, meg hogy a rügyek fakadnak, és az utak is vezetnek valahová. Pedig azt hittük, szóval is meg anélkül, az ívások ideje már lejárt, a vacok valahogy megmarad, és a fű is, ha egészen sárgán is, a parton. Habár. Kinek kellett mindez jó pár évvel ezelőtt? Kilökött magából, mint valami rosszkor jött kölyköt. És még röhögünk is rajta. Így kell nekünk. Vagy másképp volt. Eszünkbe se jutott, hogy gondoljunk rá. Föl se vettük, nem is ismertük, nem akartuk. Nem foglalkoztatott. Ha tehettük, és mindent megtettünk ezért, rohanunk el innen. Csak más legyen! csak más. Új ital és illat, hús, szemérem. Szem és csillogás. Csak más legyen. És akkor jöttünk vissza. Mert azért

GYÖNGYHALÁSZ

Szathmári István

A nagy kaland

mindig vissza kellett jönni. Nem tudtuk, miért, nem is érdekelt, de rendre megérkeztünk, nem, nem érdekes, mondtuk és már terveztünk is újból. Fehér hajókról beszélünk, marókéek tengekről, ezek mindig szoba kerültek, nélkülük nem volt vágy, álom, és azt sem tudtuk, hogy buckák vannak odébb. De nem igaz. Gyerekkoromban sokszor jártam arra, úgy szerettem a homok szagát, meg az akácot is. Anyámékkal májusban kijártunk, virágzik az akác, Istenem, ott kell lennünk. Ott is voltunk, ültünk vagy heverésztünk a zöld, döngicsélő csendben, milyen jó is volt. Se egy rossz szó, egy durcás mozdulat. Felfedező utakra indultam, ha sikerült kislisszenem a körből, árkokat ugrottam át, derékig erő fűben lépdelttem, árvalányhaját szedtem, fönn futott az ég, tisztásokra értem, nem volt senki, *teljesen* egyedül voltam, ujjaimat beletűrtam a friss földkupacba, éreztem kellemes hűvösségét, bokrok alá feküdtem, mindenhol olyan, mintha finoman forna a víz, igen ez, a pezsztítő, andalító hang. Ez is, az is egyszerre. Csak tőlem függ, csak tőlem. Nem messze sípolt a mozdony. Vidáman néztem utána. Tiszta, egészen tiszta lélekkel.

De nőttünk, és változtak a dolgok. Máshol bandukoltunk a fák alatt, hegyeket másztunk, apró, jéghideg tavakban fürödtünk, idegen szavakat mormoltunk, előtűnk volt az új, alig győztük. És feldobott, magával ragadott, görgett, de azért, mint tudjuk, mégis visszatértünk, nem, nem azért, csak egy kis pihenés, erőgyűjtés, mondtuk, szélcsend, ennyi az egész.

Közben mind többen, akik azelőtt sohasem

rugaskodtunk el, vagy csak ritkán, akkor is fogcsikorgatva, valahogy kint maradtak, elmaradtak, nem tértek vissza, mi ez, mondtuk, és eszünkbe jutott egy-egy hang vagy mozdulat, vagy tán a tó illata is a *régből*, hogy van ez, ki érti már. De újból tervet szövögettünk, enélkül nincs semmi, nem lehet.

És megint a hegyek, a sziklák, a kormos városok. És így tovább, és így tovább.

De az a pillanat, amikor úgy éreztük, most muszáj, igen, másképpen nem lehet, megállni, visszafordulni, szinte röstellkedve néztünk egymás szemébe, de így volt, mind élesebben és élesebben fogalmazódott meg, már a végén annyira, hogy szinte vártuk, szaglásztunk utána. Magyarázni, okoskodni nem akartunk. Van sors is, mondanánk most, de ez se biztos. És már-már üres városba térünk vissza. Pontosabban kicserélt városba. Mi, a nagy utazók, kalandorok, akiknek aprópénz az itteni, de mégis, valahogy szükség volt rá. Kellott. Jó, ha csörgött. És mindjobban esett.

De nem lehetett így. Sokáig. Megbolydult minden. Az utolsó kalandra készülünk. Mint soha még. Többet gondolunk arra, ami itt marad, mintsem az ismeretlen újra. Pedig az az igazi, és mégis. Ha ránk jön az a pillanat, ránk szakad?

Beszélgetünk, vagy hallgatunk a nagy kalandról. Valaki közülünk a *verbászi* pöfögő motorjait hallja odakintről. Ugyan, ilyen nincs, legyintünk, de mindannyian remegő szívvel fordulunk az ajtó felé, ahol valami meghatároz-

Egyik közölt szövegünk (műfajukat tekintve rövidtörténetek) sem tartozik az ún. referenciális (valóságghű) és cselekményes próza rendjébe. Víziók, irreális képek és hangulatok, sejtelmek szervezik szövegvilágukat. **Szirmai Károly** Veszteglő vonatok a sötétben című rövidtörténete híres darabja a két világháború közötti vajdasági magyar látomásos prózának. Apokaliptikus vonat-történet, súlyos tartalom: az elszabadult pokoli rendetlenség balsejtelme formálódik képpé benne.

Szathmári István (1954) szabadkai író. 1994-től Magyarországon él. Lírai hangvételű rövidtörténete a megváltozott világ, az elvesztett otthonosság hangulatait és felismeréseit érzékelteti; hogyan veszett ki világlagunkból az élhető élet, a folytonosság

és a mindenkori hazatérés illúziója a 20. század utolsó évtizedében. A nagy kaland című szöveg 1995-ös Ünnepnepok (Életjel, Szabadka) című, Szirmai Károly Irodalmi Díjjal jutalmazott kötetéből származik. A kötet több szövege reflektál, azaz utal a Szirmai-opusra. Az itt közölt rövidtörténet Az éjszaka motorosai című novellájára íródik rá. Azonosítsátok ezt a szöveghelyet Szathmári kisprózájában!

Levelet **Diósi Linett** hetedik osztályos doroszlói tanuló írt. Több olvasmányélményéről is beszámol: a házi olvasmányokon kívül is kézbe vesz irodalmi műveket, regényeket. Elolvasta Mirnics Zsuzsa Elloptott csil-

lagok, Fehér Klára Bezzeg az én időmben és Lázár Ervin Berzsián és Dideki című regényét. Ez utóbbi az egyetlen, amit a Gyöngyhalász rovat ajánlott, s amit a doroszlói gyerekek szinte valamennyien elolvastak. Linett beszámolója főleg azt rögzíti, mit tetszett, s mi nem a megjelenített történetekben. Természetesen ez is közrejárászik élményünk kialakításában, viszont nem okvetlenül értékképző tényező. A csúnya, tragikus, sőt a brutális történeteket megformázó szövegek is lehetnek remekművek. Linettnek jár a könyvjutalom.

További jó olvasást és munkát!

Bence Erika

Kedves Olvasó Tanulók!

A merevlemez korlátain túl

A SanDisk Vaulter sorozata nem függ az operációs rendszerbe épített támogatástól, és mentes a merevlemez korlátaitól is.

Valóban remek dolog az Intel Turbo Memory – született Robson – -technológia, mely gyakorlatilag nem más, mint egy a merevlemez elé beiktatott, flashalapú gyorsítótár. Apró bibi, hogy csak a Windows Vista támogatja. Hasonlóképp remek dolog a Ready Boost-technológia is, amely a Windows lapozófájl bizonyos részeit teszi ki egy pendrive-ra, és így gyorsítja annak elérését, szintén a Windows Vista szolgáltatása.

A SanDisk gordiuszi szintre vitte le a problémát Vaulter (Akrobata) nevű termékével. A Vaulter egy mini PCIe modul, ami

a noteszgép szabványos bővítőfelületéhez illeszkedik és egyszerű merevlemez meghajtónak látszik a rendszer minden eleme – hardver, szoftver egyaránt – felé. A gyártó azt javasolja, hogy egyszerűen telepítsük fel az operációs rendszert és a leggyakrabban használt applikációinkat a 8–16 gigabájtos meghajtóra – ahonnan azok sokkal gyorsabban töltődnek majd be, mint egy hagyományos noteszgép-merevlemezről –, egyéb adatainkat pedig tartsuk a gépben lévő merevlemezben.

A megoldás szépsége, hogy valóban teljesen operációsrendszer-független. A Vaultert a jövő évtől kezdi kínálni majd a SanDisk az OEM-ek számára, így remélhetőleg több noteszgépgyártó termékében is találkozhatunk majd vele.

SanDisk Vaulter

Terabájtos „flash” meghajtók

A nanotechnológiás PMC-memória ezerszer energiatakarékosabb és lényegesen kisebb, mint a flash.

Kutatók kifejlesztettek egy kis költséggel előállítható, alacsony fogyasztású memóriát, minek köszönhetően néhány éven belül terabájt méretű memóriameghajtókat hordhatunk a zsebünkben. A határait feszegető flashtechnológiának meg befellegzett.

Hála az ionizált rézrészecskével molekuláris szinten manipuláló technológiának, az Arizonai Állami Egyetem kutatói szerint a jövő memóriája tízszer olcsóbb és 1000-szer energiatakarékosabb lesz, mint a napjainkban virágkorát élő flashmemória. A flash egyébiránt már elérkezett technológiai lehetőségeinek végére, így a hosszú távú fejlődéshez elkerülhetetlen az alapvető technológiai továbblépés, hogy a jövő Apple iPod-jai, SanDisk MP4 lejátszói és HD videokamerái bőséges kapacitást mondhassanak magukénak.

Michael Koziczki, az egyetem alkalmazott nanoionikai központjának igazgatója szerint az új médium alaposan kiterjeszti majd a hordozható eszközök kapacitás- és energiakorlátait. Körömnvi meghajtóink egy terabájtot is tárolhatnak, és akár életünk minden lényegesebb eseményét videóra vehetjük majd, lesz rá kapacitás.

A PMC (programozható metallizációs cella) -memória alapvetően másképpen tárolja az információkat, mint a jó öreg flash. Nem töltéseket tárol, hanem rézrészecskékből egy vírus méretével megegyező hosszúságú nanovezetékeket hoz létre a bináris egyesek és nullák tárolására. Mikor egyest tárol a technológia, akkor létrehoz egy nano-rézcsöves összeköttetést két elektróda között, míg nulla esetében felosztatja azt. Ionizációs nanomező pozitív vagy negatív töltése végzi el a rézatomok vezetékké sorakoztatását, vagy éppen lebegő, semleges állapotba történő visszarendezését. A folyamat hasonló a kristályosításhoz, csak éppen szinte végtelenszer visszafordítható, így a memória nem fog kifáradni egyhamar. Szerencsére a mai memóriagyártó sorok átalakításával át lehet majd állni az új technológiára, ami hozzájárul a költségek alacsonyan tartásához.

Egy telefon, két SIM, egy mozdulat

A koreai WND telefon egy olyan mobilt jelentett be, amely két SIM-kártyát tud egyszerre kezelni, és egy – az iPhone-éhoz hasonló – gravitációs érzékelőt is beleépítettek.

A Duo Atom névre hallgató telefon legnagyobb érdekessége, hogy a fentieknek köszönhetően egyetlen kézmozdulattal, a készüléket 180 fokkal elforgatva lehet váltani a két SIM-kártya között. Mivel érintőképernyővel látták el, a billentyűzet és a képernyő is automatikusan felcserélődik az elforgatáskor, így mindig kézre álló helyen vannak a gombok.

A mobil ezek mellett egy 3 megapixeles kamerát, TV-kimenetet és MP3-as lejátszót is tartalmaz. 128 megabájtos memóriája microSD kártyával bővíthető. Az áráról és a forgalomba bocsátás idejéről egyelőre nincsen információ, csupán annyit lehet tudni, hogy „hamarosan”.

Őszi természetjárás

Jégmadár

Őszutó, télelő van. Eltűnt a rét, nem láthatók a patak menti fűzfák, és hiába próbálkozik a bágyadt, őszi nap, sugarai elvesznek a köd mindent beborító, az egész világot magához ölelő, nedves, megfoghatatlan tömegében. Azonban a ködbe borult reggeleknek is van valami egészen sajátos varázsuk, sőt, fejleszthetik tájékozódási képességünket is.

A nagy ködben bizony nemegyszer előfordult, hogy majdnem eltévedtünk a nagy legelőkön, de csak majdnem. Mert ha valaki már jól ismer egy területet, ott a legsűrűbb ködben is rábukkan olyan támpontokra, villámsújtotta öreg fűzfára, elhagyott tanyára vagy gémeskútra, amelynek alapján már tájékozódhat, tudja, hogy merre kell továbbindulnia.

Előfordult, hogy a **vadludak** gágogása igazított útba. A tundrák felől érkezett madarak késő délután a vízre, a halastóra húztak be, a tó pedig már biztos támpontot jelentett. Nemegyszer éppen a libáknak köszönhattük, hogy még idejében értünk a vasútállomásra, és talán az utolsó pillanatban, de még elcsíptük a hazafelé induló vonatot.

A köd néha szinte a felhőig ér, és egész nap megmarad, máskor csak a talaj felett hullámozik, és a jegenyefák hegyes csúcsa kilátszik belőle. Az ilyen sekély köddel a késő délelőtti órákban már megbirkóznak a napsugarak. Máshoz nem hasonlítható, meg nem unható látvány, amikor először csupán résnyire megnyílik a szürke függöny. Néhány pillanatra kicsit homályosan a nap is előbukkan, de azután, mintha elszégyellte volna magát, újra a kárpit mögé rejtőzik. De ezt követően már egyre gyakrabban és egyre szélesebbre nyílnak a rések, ritkul a köd, és fél óra sem telik bele, már a kissé megfakult kék

égre tekinthetünk fel. A ködre ilyenkor már csak néhány gyorsan oszló, szinte menekülő foszlány emlékeztet.

Körülpillantva csodálatos világ tárul a szemünk elé. Az ágakon, a fűszálakon és a köztük feszülő pókhálókön mindenütt ezüstösen csillogó vízcseppek kapaszkodnak, és még virágokra is rácsodálkoztunk. A dűlőút mentén még virítanak az **aszatfélék lila virágai**, itt-ott talán kissé megfakulva, de kéklik a katáng, a magasra nyúlt **ökörfarkkóró** hegyén is lenget néhány sárga szirmot a szellő.

A virágokon lusta mozdulatokkal mászik egy **herelégy**. A napfénynek kitett füves teknőben színüket veszített **sáskák** igyekeznek menekülni, de ugrásaik már szánalmasan gyengék, rövidek, nem is emlékeztetnek a nyári reggelek előttünk felpattanó, néha messzire repülő rovaraira. Amikor pedig decemberre fordítjuk a naptárt, az egyre hűvösebb, sőt, mind hidegebb éjszakákat követően már rovarokkal és pókokkal sem találkozunk. Hiszen karácsony táján eleinte szé-

Vadlúd

gyenlősen, később már sűrűn, nagy pelyhekben hullani kezd a hó, fehérbe borul a táj, és kezdetét veszi a természetnek az a nagy, pihenő időszaka, amelyet hétköznapi nyelven télnek nevezünk.

Ha megállok a tóparton vagy egy folyó mentén, gyakran gondolok arra, mennyi titkot rejt el előlünk a gyengén hullámozó vagy a talán már évezredek óta megállás nélkül hömpölygő víztömeg. Sok minden érdekeset láthatnánk és figyelhetnénk meg egy – persze csak képzeletbeli – mindenre áthatoló varázsszemüveggel.

Ahol a Duna vagy a Tisza partoldalából omlás következtében öreg fatörzs merült a vízbe, ár-

nyékában nagyon gyakran látnánk a zsákmányra váró, örökké éhes, szépen mintázott testű ragadozót, a **csukát**. Az édesvizek cápjának is szokták nevezni, és nem véletlenül. A csuka rendkívül falánk ragadozó, nem vermel, nem pihen télen sem, és mindent elkap, amivel csak megbirkózhat. Kedveli a holtágakat vagy a folyók lassú folyású részeit, a bedőlt törzsek környékét, tagolt partszakaszokat, és a nagyobb példányok erősen ragaszkodnak megszokott területükhöz.

Ha a csukának szerencséje van, és elkerüli a horog végén ficáncoló csalihalat, akár méteresnél is nagyobbra nőhet, tömege pedig a tizenöt kilogrammot is elérheti. Áramvonalas testének igazi szépségét csak nagy, bemutatóakváriumban csodálhatjuk meg. Felül zöldes árnyalatú barna, oldalán világosabb harántsávok vannak, hasoldala fehér, néha sárgás, úszóin szabálytalan sötét foltok díszlenek.

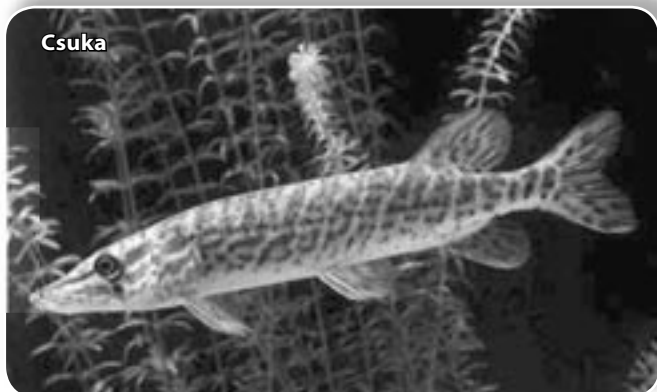
Mozdulatlanul áll a vízben, csak szemével követi mohón a mit sem sejtve közeledő kishalat. Azután végtelenül lassan feléje fordul, de még mindig vár. Csak akkor támad, amikor áldozata már biztos közelségbe érkezett. Csupa izom testének mozdulata ekkor villámgyors, és a hal máris tühegyes fogakkal felfegyverzett szájában vergődik.

Amíg jégmentesek a tavak, nagy madár csapatok figyelhetők meg a vízben. A kerkerécék többnyire a parttól távolabb úsznak, a szegélynádások környékén tőkés récéket, barátécéket, szárcsákat és bütykös hattyúkat láthatunk. Vízbe szúrt karóról, kikötött csónak orráról figyeli a vizet a **jégmadár**. Mozdulatlanul gubbaszt, de ha apró halat pillant meg maga alatt, fejjel előre nyomban a vízbe vág. A Duna mentén is akadnak áttelelő példányok, a víz fölé hajló ágon ülnek vagy egy helyben lebegve lesik a vizet.

Ha alacsony a Duna, és kint vannak a zátonyok, nagyon sok madarat figyelhetünk meg rajtuk. Fekete tömegben ülnek, néha kiterjesztett szárnyakkal szárítkoznak a **kárókatonák**, szorosan egymás mellett, néha százával pihennek a **tőkés récék**, de mindig akad néhány áttelelő **szürke gém**, **danka- és sárgalábú sirály** is, köztük a potyára éhes **dolmányos varjak** sétálnak. Gyakori a vízben az egyik legszebb téli madárvendég, a **kis bukó** gácsérja, de láthatunk **kerce- és kontyos récéket**, **búbos vöcsköket**, szerencsés esetben **jeges récét**, **füstös récét** és **sarki búvart** is.

Sch. E.

Csuka

Dankasirály

Modern eszkimóviselet

Sokan nem szeretik a telet, mert utálnak fázní. Pedig a téli hideg is élvezetes, csak jól föl kell öltözni. Már egy kis hógolyózáshoz, szánkózáshoz sem árt meleg, sportos öltözetet beszerezni, a gondatlan síeléshez meg egyszerűen elengedhetetlen a speciális síruha. Ez legalább olyan fontos kelléke az élvezetes sportnak, mint a megfelelő síléc.

A legtöbb téli sportöltözet elődje az eszkimók hagyományos viselete, az anorák, amely eredetileg rénszarvasbőrből készült zubbony volt, alul-felül farkasprémmeleg szegélyezve. Ez az évszázadokon át viselt sarkkőri ruhadarab melegen tartotta a viselőjét, és nem engedte át sem a szelet, sem a csapadékot. Ma a könnyű műszál dzsekik

és overallok vették át a szerepét, az extrameleg modelleket pedig tollal is kibélelik. A havas pálya és az egész napos szabadban tartózkodás csak akkor okoz örömet, ha a síruha nemcsak meleg, hanem vízhatlan is. A fazonja sem mellékes: fontos, hogy szabadon lehessen benne mozogni, és hogy a hó ne juthasson be a felsőruházat alá. Mert akármilyen profi síelő is valaki, szinte bizonyos, hogy nem ússza meg egy-két kiadós hófürdő nélkül. A hagyományos, egybeszabott overall a leghőbiztosabb, így főleg a kezdő síelőknek előnyös, emellett ez tartja leginkább melegen a derekat. A fázósak magasított derekú, bélelt nadrágot is választhatnak, de ehhez feltétlenül hosszított vonalú kabátot kell felvenni.

Hírességek trikói

A kereskedők már régen felismerték, hogy az egyszerű, rövid ujjú pamutpólókat sokkal könnyebben el lehet adni, ha valamilyen felirattal, fotóval vagy rajzzal díszítik. Így születtek a nagyvárosok, turistaközpontok ajándékboltjaiban kapható, a hely jellegzetességeit ábrázoló felsőrészek, de a különféle vicces feliratokkal ellátott trikók is. Hosszú ideig a popcsapatok, rocksztárok fotóit nyomtatták a legszívesebben a pólókra, hiszen ezek iránt volt a legnagyobb kereslet. Nemrégiben azonban egy angliai cég valami egészen újat talált ki. Régi koncerteken készült fotók alapján az egykori híres énekesek, zenészek trikóit másolják le, és árulják a rajongóknak.

Élt-e Sherlock Holmes?

Többen hiszik, hogy Sherlock Holmes kitalált személy, pedig a valóságban is létezett. Öreg katonavőro volt, az edinburghi egyetem tanára. Sir Conan Doyle őt választotta modelljéül, róla alkotta meg a tökéletes megfigyelő és következtető detektívet. Ő mutatott rá elsőként, hogy a bűnüldözés tudomány, az apró részletek tanulmányozásának művészete.

Doyle maga is szerette a kalandokat, orvosként bejárta az Északi- és Déli-sarkot is. 1882-ben Portsmouth közelében letelepedik és írni kezd. Első elbeszélése – bár többszöri visszautasítás után jelent meg – sikeres lett. Doyle abbahagyta orvosi tevékenységét, hogy minden idejét az írásnak szentelje. 1891-től egy hetilap kezd el közölni írásait. Az olvasók egymás kezéből kapkodták ki Conan Doyle történeteit.

Öt év leforgása alatt írta Sherlock Holmes eseteit. A főhős az utolsó esete során vízbe fullad, de a felháborodott olvasók tiltakozása arra kényszerítette az író, hogy „feltámaszsa” hősét, és megírja, hogyan sikerült Holmesnak az utolsó pillanatban

megmenekülnie. Londonban a Baker Streeten (Holmes „lakhelyén”) létezik egy Sherlock Holmes múzeum. Látható a zseniális detektív dolgozószobája, amit a történetekben szereplő leírások alapján rendeztek be. A Holmes-rajongók zarándokhelye ez a hely a mai napig.

M. Á.

Ínyencmesterek

Egyesek úgy vallják: „az orr a gyomor delejtűje”, mert amikor az étellel közelítenek felénk, látni még nem látjuk, de ínycsiklandó illatát már érezzük, s ez a legjobb étvágygerjesztő. A réges-régi lakomák csúcspontja a félig sütvé, félig főzve asztalra tált „egészmalac” volt. Elkészítése nagy szakértelmet kívánt a szakáctól. Először árpalisztból, borból, olajból tésztát gyúrt, azzal vastagon beborította a malac egyik felét. Majd gyenge tűzön ropogós pirosra sütötte a másik felét. Végül óvatosan megfőzte a tészta alatt nyersen maradt részt. Persze kevés vízben, hogy kárt ne szenvedjen a megsült oldal. Úgy írják, minden idők legjobb szakácsa a főzőkanalat fejedelmi jogként forgató 18. századbeli francia Antoine Carême volt. Néhány évig az orosz cár konyháját vezette, aztán az angol trónörökösét. Ezt követően a francia Talleyrand herceg fogadta fel, akitől Rothschild báró csábította el. Igazi sztárként ünnepelték, és fizetésként is sztárgázsit kapott mindenhol. Ha ennyien versengtek érte, el kell hinnünk, hogy valóban szakmája nagymestere volt, aki kiérdemelte az ínyencek hódolatát.

Ugyancsak neves szakácsmester hírében állott az a Boulanger (ejtsd: bulanzs) nevű kocsmáros, aki 1636-ban Párizsban a következő latin szövegű táblát szegezte ki vendégsalogatónak a fogadó bejáratára: „Venite ad me omnes, qui stomacho laboratis, et ego vqs restaurabo.” Magyarul: „Térjete be hozzám mindannyian, kik a gyomrotok miatt szenvedtek, és én restaurállak (azaz rendbe szedlek, felfrissítelek) benneteket!” Ebben az ígéretben nem volt sem szélhámosság, sem hebehurgyaság. A derék ember egyszerűen bízott a pompás erőleveseiben, amelyeket gyomorbeteg vendégeinek szánt. És győzött! A leves a gyenge gyomrúaknak valóban jót tett. El is nevezték restauráló levesnek. Boulanger boltját meg restaurantnak. Amikor divatba jöttek a menük, ez a leves azonnal az élre került. Ettől kezdve aztán más vendéglősök is kiírták a fogadóikra a restaurant (franciásan ejtve resztoran) szót, ezzel mintegy jelezve, hogy a restauráló leves itt is kapható. Végül a restaurant szó úgy elterjedt, hogy nemzetközi szinten minden jobb éttermet restaurantnak neveznek, akár van az étlapján erőleves, akár nincs.

Ada

Nagy élmény volt A legyek ura című színelőadás, amelyet nemrég láthattak az adaiak. A közönség vastappsal jutalmazta a színészeket. – **Kostandinović Krisztina**

Kisorosz

A Gligorije Popv iskola tanulói is részt vettek azon a pályázaton, amelyet a nagyikikindai és a temesvári múzeum közösen hirdetett meg A mi Bánátunk címmel. Paksi Réka és Martonosi Máté hetedikes tanulók táborozást nyertek fogalmazásukkal. – **Német Klaudia**

Nagykikinda

A városi múzeum képzőművészeti pályázatot hirdetett októberben. Ezen a pályázaton Buszia Dianna, a Fejős Klára iskola tanulója második helyezett lett. – **Nagy Viktória**

Az iskola kórusának tagjai néhány tanár kíséretében Újvidéken jártak. A Szerb Nemzeti Színházban megnézték a Giselle című baletet. Sokan most láttak először balettelőadást. – **Molnár Andrea**

Óbecse

A Zdravko Gložanski iskola ötödikesei közül sokan a sakkot választották választott tantárgyként. Havonta két szombaton járnak sakkórára, melyet a műszaki oktatás tanára tart. Mások rajz- és szobrászati csoportra járnak. Ezek az összejövetelek szombat délelőttönként vannak. Az órákat Grijić Molnár Tijana tanárnő tartja. – **Kovács Boglárka, Molnár Szabolcs**

Az iskolában havonta 420 dinárba kerül az uzsonna. Ezt a tanulók és szüleik nem tartják drágának, hiszen a legjobb pékségből szállítják a finom falatokat. – **Forgó Beáta**

Az óbecsei vízilabda klubban rendszeresen folynak az edzések. Tizennégyen vagyunk a csapatban. Van két játékosedző és egy kapusedző. Az edzések elején először bemelegítünk és a bordásfalon gyakorlatozunk, utána megyünk a vízbe. A medencében a védekezéssel és a támadással kapcsolatos gyakorlatokat végezzük. Ezután lejátszunk egy mérkőzést, és az edzést úszással fejezzük be. – **Palotás Sámuel**

Az óbecsei futballklub 1996-os születésű csapatának én is tagja vagyok. Az utóbbi időben majdnem minden tornáról érmet hoztunk haza. Edzőink Strojnić Goran, Bašić Budimir, Stanojev Dejan és Novšić Dalibor. – **Bata Nathaniel**

A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörbe járok táncpróbákra. Tanárunk Ricz Róbert. Sokszor megyünk fellépésre. – **Szerda Erik**

A Samu Mihály iskola tanulói november 17-én az újvidéki Vojvodina Sportközpont jégpályáján voltak Andruskó Csaba tornatanár vezetésével. Kellemes délelőttöt töltöttek korcsolyázással.

Az óbecsei Népkönyvtár a könyvhónap tiszteletére irodalmi pályázatot hirdetett. Nemrég lezajlott a díjkiosztás. Az ötödik és hatodik osztályosok csoportjában Horváth Sarolta írása első díjban részesült, a hetedik és nyolcadik osztályosok csoportjában Ördög Emese különdíjat kapott.

Szabó Lívia matematikatanárnő a folyosón lévő pannóra minden hónapban három logikai példát írt fel. Az érdeklődő tanulók a megoldást az erre kijelölt dobozba dobhatják. A legügyesebbek félévkor jutalomban részesülnek.

November 16-án a tolerancia napját ünnepelték meg a kultúrthorthonban. A rendezvényre a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, a Népkönyvtár és a községi önkormányzat támogatásával szervezték meg. Ennek kapcsán irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdetett meg. A legjobb munkákat felolvasták a műsorban. A Samu iskolából Jelena Ristić és Jablonszki Ágota részesült jutalomban. – **Balzac Henrietta**

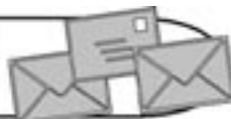
Törökfalu

A pedagógusnapon elmaradt két óránk: a történelem, aminek örültünk, mert ellenőrzőt kellett volna írunk, illetve az osztályfőnöki óra, ami viszont egyik kedvencünk és ezért sajnáltuk. – **Kiss Csilla, Pósa Éva, Gődér Szófia, Csorba István**

Új földrajztanár érkezett a Cseh Károly iskolába. Mindenki volt egy kis feszültség, mielőtt találkoztunk volna vele, mert nagyon kedveltük a régi tanárt. Az első óra után azonban megnyugodtunk.

A nyolcadikosok örömmel vették tudomásul, hogy bárányhimlős osztálytársaik meggyógyultak és újra iskolába járnak. – **Juhász Tünde, Kis Bicskei Rita**

MIZUJS?

A távoli cél az olimpia

○sztályunkban több tanuló is foglalkozik versenyszerűen sporttal. Kis Krisztián már régóta úszik városunk színeiben. Vele beszélgettem erről a sportágról.

- Mikor kezdte el úszni?
- Öt évvel ezelőtt, amikor elsős lettem.
- Miért választottad éppen az úszást?
- Tulajdonképpen az orvosok javasolták. Első osztályban voltunk orvosi vizsgán, és ekkor vették észre, hogy ferdül a gerincem. Az ilyen rendellenességet az úszással sikeresen ki lehet küszöbölni. Ez igaz is, mert most már minden rendben van.
- Milyen gyakran jársz edzésre és mennyit úszol?
- Hetente ötször van edzésem, és minden egyes alkalommal 2300 métert úszok.
- Milyen a személyes rekordod?
- A 25 métert 18,08 másodperc alatt úszom le. Az edzőm meg van velem elégedve.
- Milyen versenyeken vettél már részt?
- Voltam már iskolai, vajdasági, országos és nemzetközi versenyen.
- Hova jutottál el a sportág segítségével?
- Eddig voltam Nišben, Újvidéken, Adán, Pancsován és Nagybecskerekben. Legutóbb Pancsován jártunk az országos versenyen.
- Melyik az eddigi legjobb eredményed?
- A vajdasági versenyen csapatunk ötödik lett váltóúszásban.
- Mit szeretnél elérni ebben a sportágban?
- Szeretnék egy nap az olimpiai úszócsapat tagja lenni. Ehhez nagy kitartás és szorgalmas munka szükséges.

Sípos Alisza, 6. osztály
Fejős Klára iskola, Nagyikinda

Földünk csak egy van!

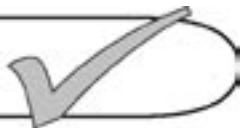
A Föld egy csodálatos bolygó, amely sok-sok élőlény otthona. Tehát óvunk és szeretnünk kell. Mi emberek, ehelyett tönkretesszük azt az otthont, ahol élünk. Azt hisszük, hogy jó dolog, ahogy fejlődik a világ, de ha belegondolunk, ennek a fejlődésnek rossz oldala is van. Gyárak épülnek, hogy az emberek dolgozhassanak és pénz keressenek, viszont a sok szennyező anyag a gyárakból a levegőbe jut. Ezt belélegezzük és károsan hat az egészségünkre. A másik részét a folyókba, tengerekbe engedik. Ez szintén az élővilágot károsítja. Nap mint nap aggasztó hírek jutnak el hozzánk a Föld minden részéről. Nemrég nagy mennyiségű olaj ömlött a tengerbe. Néhány év kell majd ahhoz, hogy ott újra rendeződjön az élet. Ez is emberi mulasztás miatt történt. Szerintem az emberi kapzsiság és butaság a legnagyobb ellensége a Földnek, ne szennyezzék a környezetüket. Illő lenne, hogy minden ember legalább a saját háza környékén tartson tisztaságot és rendet. Legyünk hálásak a Földnek, hogy itt élhetünk.

Pataki Antónia, 5. osztály
Miloje Čiplic iskola,
Törökbecse

Oltsd el a cigit, anya!

A családban anyukám cigarettázik. Sokat hallottam már a televízióban, hogy a cigaretta több betegség okozója. Ha az ember egy nap több szál cigarettát elszív, öt perccel megrövidíti az életét. Számoljátok ki, hogy ez évente mennyi! Tudom, hogy nekem nem szabad ilyesmibe bele-szólnom, de én csak jót akarok. Azt az egyet nem értem, hogy a cigarettában mi olyan jó. Miért élnek vele annyian? Én mindenesetre megfogadom, hogy soha nem fogok rágyújtani. Nagyon sokszor elmondtam már anyukámnak, hogy próbáljon leszokni, de mindig azt mondja, hogy én ne üssem az orrom más dolgába. Újra és újra elmondom neki, hogy legalább próbálja meg. Remélem, csak megfogadja a tanácsomat, hogy egészséges életet éljen és a körülötte élők is. Ezért: OLTSD EL A CIGIT, ANYA!

Béres Rózsika, 5. osztály
Miloje Čiplic iskola,
Törökbecse

Milyen barát vagy

Mit jelent neked a barátság: együtt kiruccanni valahová, vagy pusztán viccelődni? Esetleg azt, hogy valakivel meg tudod beszélni a gondjaidat?

1. Barátod (barátnőd) kínos részleteket oszt meg a többiekkel az együtt töltött nyaralásokról. Hogyan reagálsz?

- a) Miért kellene leállítanom? Ezek a történetek mindig gondoskodnak a jó hangulatról. (4)
- b) Egyetlen pillantásommal tudtára adom, jobb, ha abbahagyja a sztorizgatást. (0)
- c) Áthívom őt egy másik helyiségbe, és megkérdem tőle, miért akar megbántani. (2)

2. Gyakran érzed úgy, hogy el kell vonulnod a külvilágtól?

- a) Igen, de úgy szervezem a napjaimat, hogy ezeket a pillanatokat is belekalkulálom. (2)
- b) Nem, dehogy. Miért kellene egyedül ücsörögnöm otthon? (4)
- c) Valóban több időre lenne szükségem, mert sokszor vagyok feszült és ideges. (0)

3. Vitába keveredsz a legjobb barátoddal (barátnőddel). Hogyan oldod meg a helyzetet?

- a) Egy kis ideig nem beszélünk, amíg mindketten meg nem nyugszunk. (4)
- b) A veszekedés után sírva öleljük át egymást. (0)
- c) Egy beszélgetéssel tisztázzuk a helyzetet. (2)

4. Milyen a kapcsolatod az édesanyáddal?

- a) Mindent megtesz értem. (0)
- b) Mindig őszinte velem. (2)
- c) Nincs valami jó kapcsolatunk. (4)

5. Szívesen adsz kölcsön a barátodnak (barátnőnek)?

- a) A pénz és a barátság nem fér meg együtt, úgyhogy a válaszom: nem. (2)
- b) Az utolsó ruhadarabomat is odaadnám neki. (0)
- c) Persze, elvégre ez csak pénz! (4)

6. Egy buliban hol lehet téged megtalálni?

- a) Természetesen a barátaim mellett. (2)
- b) Ott, ahol a legjobb a hangulat. Talán éppen a táncparketten. (4)
- c) A kedvenc barárommal (barátnőmmel) ülünk és beszélgetünk. (0)

7. Hogyan vélekedsz saját magadról?

- a) Szükségem van a változatosságra, különben elunom magam. (4)
- b) Sok törődésre, figyelemre van szükségem. (0)
- c) Sok időbe telik, amíg meg tudok bízni valakiben. (2)

Értékelés

0 és 9 pont között: MEGBÍZHATÓ

Te vagy a lehető legjobb barát (barátnő). Mindig kitartasz a barátaid mellett, bármilyen nehézséget hozzon is az élet. Egyikük este tízkor felhív, mert éppen összeveszett az szimpátiájával? Semmi probléma, ha komoly a helyzet, még arra is képes vagy, hogy azonnal elmenj hozzá. Ám vigyázat, a túl nagy önzetlenség oda vezethet, hogy teljesen feladod a saját vágyaid és elképzeléseid. A barátság kölcsönös adás-kapás. Figyeld oda, nehogy kihasználjanak, és hagyd, hogy néha a másik is a te segítségére siethessen.

10 és 19 pont között: A TRÉCSELO

Te remekül megállod a helyed barátként: Abszolút lojális és megbízható vagy. A barátság a te számodra azt jelenti, hogy bármi történjen is, ti ott vagytok egymásnak. Fontosnak tartod az őszinteséget, és arra is szükséged van, hogy néha támaszkodni tudj valakire. Ám az, hogy mindent remekül meg tudtok beszélni egymással, semmiképpen se jelentse azt, hogy csak a problémákat boncolgatójátok. Ne felejt el bolondozni, ki-kapcsolódnál is a barátoddal (barátnőddel). Szerveztek közös programokat.

20 és 28 pont között: A HAVER

Gratulálunk, a te baráti társaságod igen kiterjedt! Mindegy, hová mégy, mindenhol találatsz egy jó ismerőst. Igazi társasági ember vagy, aki könnyen ismerkedik. Nem szeretsz egyedül lenni, ugyanakkor a barátaidkal sem mélyít el a kapcsolatod, és szerelmi problémáidról sem szívesen beszélsz. Vigyázz arra, hogy ne maradjanak felszínesek a kapcsolataid. Koncentrálj azokra az emberekre, akik őszintén kötődnek hozzád és akikre a bajban is számíthatsz.

Válaszol: **Bori Mária** pszichológus

„Kedves Bori Mária!

Rendszeresen olvasom a Jó Pajtást és a Bizalmast. Eljött az idő, hogy én is tanácsot kérjek a szerelmi problémámmal kapcsolatban. Van egy fiú, akit nagyon szeretek, ám megtörténhet, hogy soha többé nem találkozunk. Egy szülinapon voltunk együtt. Az egész olyan volt, mint egy villámcsapás. Azt hiszem, ez az, amit úgy neveznek, hogy szerelem első látásra. Ő is belém szeretett. Igaz, nem mondta a szemembe, hanem hallottam, amikor a barátjának elmondta. Egyébként Magyarországon él. Megvan a címe (a posta- és az e-mail is), de nem merek írni neki, és különben sem tudom, hogyan kezdjek hozzá. A fiú sportol, hokizik. Sok mindenről tudnánk beszélgetni. Ez bebizonyosodott, amikor együtt voltunk. Sokat nevettünk, meg is csókoltuk egymást. De mi lesz tovább? Kérem, segítsen, adjon tanácsot!

X. Y. szerelem”

Válasz:

Kedves X. Y.!

Sajnos fiatal- és időskorban is megtörténik nemegyszer, hogy nem jönnek össze a dolgok. A boldogság formulája bonyolult, és mindig hiányzik egy-egy elem, ami miatt nem kapjuk meg a várt eredményt, a boldog szerelmet. Te azért előnyben vagy, megtörténhetett volna, hogy megismerkedtek, nagyon jól érzitek magatokat egymás társaságában, felfedezték az egymás iránti vonzalmat, és végül nem cseréltek címet. Te viszont levelezhetsz a fiúval, és ez is valami! Azt írod, nem tudod, hogyan kezd el? Az én édesapám, amikor nem ment a fogalmazás írása és segítséget kértem tőle, mindig azt mondta, hogy kezd nagy betűvel és tegyél pontot a végére. Neked még hozzátesszük, hogy te ne kezd azzal, hogy mindjárt szerelmet vállalasz neki. Írj arról, hogy milyen szép estéd volt, milyen jól érezted magad a társaságában. Írj a mindennapjaidról, és persze arról is, hogy többet szeretnél tudni róla, jobban meg szeretnéd ismerni, ha másképp nem, levélben. Írj úgy, mintha beszélgetnétek. Ma már, hála a számítógépeknek és az internetnek, nem kell heteket várni, hogy a levél ide-oda utazzon. Én bízom benne, hogy lesz még alkalom arra is, hogy találkozzatok, és ha leveleztek, ismeritek egymás gondolatát, életének történéseit, eseményeit, könnyű lesz újra felvenni az élő beszélgetés fonalát is. Legyél bátor és add föl a levelet postán, vagy küldd el e-mailben, próbáld ki a chattelést. Ha nincs számítógéped, keresd föl a településeken működő Teleházat vagy internetkávét. És a többit bízd a jövőre! Sosem tudni, hogy mi vár ránk.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 14 éves lány vagyok, és szerelmes egy fiúba, aki egyidős velem. Ő tudja, hogy szeretem, de ennek ellenére csak barátnak tekint. Kérek segítséget, hogyan hódítsam meg?

Válasz:

Kedves Pici!

Sajnos, a hódítás terén a továbbiakban nem sokat tehetsz, hisz ha rámenősebben kezdesz öltözködni és viselkedni vele, akkor teljesen magad ellen fordíthatod. Sajnos, nem úgy vonzódik hozzád, ahogyan azt te szeretnéd, de barátnak tekint, és ez nagy dolog a serdülőknél. Nagy a valószínűsége, hogyha ilyen határozottan kimondta, hogy barátkozni szeretne veled, már letisztázta magában az irántad ébredő vagy nem ébredő érzelmeit. Ne akarjál minden áron többet, mint amit nyújtani tud. Élvezd a társaságát, persze a többiekét is, így sokkal jobban megismerhetitek egymást, és lehet, hogy idővel benne is megváltozik a rólad alkotott kép, esetleg felébred benne valami, ami a barátságánál is több. De az is benne van a pakliban, hogy ennek az ellenkezője történik, eltűnik az irántad érzett barátsága. Ha így lesz, az sem baj, mert ha pontot teszel magadban a fiúval kapcsolatos történetre és érzelmekre, biztosan megakad majd a szemed valaki másán, aki igencsak megdöbögatja a szívedet.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy tízéves lány vagyok. Ismerek egy nagyon szép fiút. A neve titok! Nem hiszem, hogy tetszem neki. Nem merem megmondani neki, hogy tetszik. A szívem megszakad, mert nem tudom, hogy ő szeret-e engem vagy nem. Kérek adj tanácsot! Mit tegyek?

P. S.”

Válasz:

Kedves P. S.!

Nagyon rosszul érezheted magad, ha a „szíved szakad”. Nehéz dolog a bizonytalanság, ha nem tudjuk, hogyan is áll a dolog valakivel, hogy tetszünk-e vagy nem valakinek, eléggé besötétítheti a mindennapjainkat. De ennél még rosszabb érzés az elutasítás. Az élet olyan, hogy nagyon sokszor meg fogod élni mind a bizonytalanságot, mind az elutasítást, és ez így van jól. Azonban, ha te magad úgy látod, hogy nem tetszel a fiúnak, akkor nem kell gondolkodnod arról, mit érezhetne irántad a fiú, a SZERELEMRŐL. Inkább maradj a rokonszenv, a szimpátia, a vonzalom szintjén, ne lovalld magad ábrándokba. Lassítsd a tempót, ami a szerelmeket illeti, mert előtte az élet. Élvezd a BARÁTSÁGOT, az osztály- és iskolatársak társaságát, a játékot, szórakozást, a tanulást. Azt is megsúgom, hogy néha felemelőbb érzés távolról imádni valakit, álmodozni arról, mi lenne, ha... Különben a költők sokszor megénekeltek ezt az érzést. Ezzel a fiúval inkább maradj ezen a távoli szinten. A többi jó érzelmedet azoknak a fiúknak szenteld, akik kimutatják, hogy tetszel nekik, akik vonzónak találnak, és jól érzik magukat a társaságodban. És persze ők is tetszenek neked. Addig is, jó barátkozást, sok közös játékot!

Pici”

„Kedves Bori Mária!

Én egy szerencsétlen, 14 éves lány vagyok. Az történt velem (mint mindig), hogy most is melléfogtam a fiúkkal. Iskolakezdekéskor megtetszett egy fiú a szomszéd osztályból. Érdeklődtem utána a barátnőim által. A szünetekben mindig őt figyelem. (Remélem nem vette észre, mert akkor égnék!) Nemrégiben azt hallottam, hogy egy mindenre képes, bajkeverő, verekedős lányt szeret. Nem tudom, hogy igaz-e a dolog. Azóta ezen töprengem. Nem tudom, elhiggyem-e ezt a mesét. Ha nem igaz, hogyan szerezzem meg magamnak? Kérem, segítsen, adjon tanácsot!

Szerencsétlen”

Válasz:

Kedves Szerencsétlen!

Hidd el, nem vagy egyedül a melléfogásokkal, beléphetsz a „melléfogók klubjába”, amelyikbe mellesleg én is beletartoztam, amikor olyan idős voltam, mint te. Azt hiszem, igen nagy a tagok létszáma! De mindez nem történik hiába. Minden melléfogás megtanít bennünket valamire. Hogy mire, azt sajnos csak utólag derül ki. A te esetében azt hiszem, még nem teljes a történet, hisz sok mindenről nem bizonyosodtál meg, sok minden a szóbeszéd szintjén van. Előbb tudd meg az igazságot, hogy a fiú jár-e valakivel, és csak utána írd le. Azt bizonyára sokszor olvastad a Bizalmasban, hogy a serdülő- és a fiatalok az ismerkedés és a gyakori szimpátiacserék ideje, vagyis a szerelmek jönnek-mennek, ezért még van remény, hogy amikor a fiú szabad lesz (amikor megtudod, hogy szabad!), jöhetsz te! Legyél taktikus és türelmes, és finoman add a fiú tudtára, hogy tetszik neked. Ne rohanj ajtóstul a házba! Mi pedig szorítunk neked!

A lámpa és a gyertya

A konyhában az edények lefekvéshez készülődtek. Kicsit még zörögtek, a vízcsap náthásan prüsszölt, álmosan támaszkodtak az asztal lábának a székek. Csak a mennyezetről lógó lámpa nem volt álmos. Miért is lett volna, neki ez volt a nagy pillanata, ő most érezte jól magát, hiszen végre világíthatott. Világított is, erős, hideg fényével a konyha minden zugát bevilágította. Az árnyékok csak a konyhaszekrény mögött találtak előle búvóhelyet. Pökhendi és gőgös volt ez a lámpa, pedig még alig nőtt ki a foglalatból.

– Látjátok ezt a ragyogást?! – düllesztette peckesen körtehasát.

– Látjuk! – sóhajtották az edények. Minden este végig kellett hallgatniuk ezt a nagyképű előadást.

– Ez ám a fény! – ujjongott a lámpa.

A kések hunyorogtak, testükről százszorosán verődtek vissza a fénysugarak.

– Én már 60 wattos vagyok! – folytatta büszkén a lámpa. – Apám is, nagyapám is 90 wattosak voltak! Ez azt jelenti, hogy még erősebb volt a fényük – tette hozzá leereszkedően

a kiskanalak kedvéért. – Nemsokára én is 90 wattos leszek! – dülleszkedett.

Egyedül a konzervnyitó hallgatta áhítattal, őt ritkán vették elő a fiókból, sokat üldögelt a sötétben. Egyszer csak halk zokogás hallatszott valahonnan.

– Megint sír! – suttogta valaki.

– Szegény! – tette hozzá a vájdling, ő jószívű volt, mindig úgy érezte, ölbe kell vennie valakit, és elringatni.

A lámpa gúnyosan kacagott.

– Persze hogy sír, már nem kell senkinek.

– De hát kiről beszéltek? – kérdezte a kávéfőző, mert ő csak ma került a konyhába.

– A kisgyertya sír – mondta mély hangján az asztal, azzal kitolta a fiókját, és meg is mutatta. A belső sarokban valóban ott zokogott egy kicsi, fehér gyertya. Nagy, csillogó viasz-cseppek folytak le az arcán.

– Azért sír – magyarázta az asztal –, mert ma már nem használnak gyertyát az emberek, őt is már nagyon-nagyon régen nem gyújtották meg.

– Bizony! – sóhajtott az öreg sodrófa. – Azokra az időkre már csak néhányan emlékezünk.

– Elég ebből a locsogásból! – rikkantott a lámpa. – Az a fontos, hogy én...

Soha nem tudták meg, hogy mit akart mondani, mert ebben a pillanatban kialudt, és koromsötét lett a konyhában.

– Jajj! – Jújj! – hallatszott innen is, onnan is.

A tányérok félösen összezörrentek, az egyik villának vacogott a foga.

– Nyugalom! – dörmögte az asztal. – Biztosan áramszünet van. – Itt az ideje, kisgyertya – tette hozzá –, hogy újra világíts!

A szipogás abbamaradt, kisgyertya döbbenben egyenesedett fel.

– Világíts! Világíts! – kérelték az edények.

– Igen, világíts! Úgy félek itt fent egyedül – suttogott a lámpa.

Erre már néma csend borult a konyhára, az edények moccanni sem tudtak meglepetésükben. Aztán gyorsan összeszedték magukat. A merőkanál kiemelte a gyertyát a fiókból, egy fürge kistányér alácsúsztatta, és már meg is volt a gyertyatartó. Aztán a süteményes csipesz meggyújtott egy szál gyufát, és a gyertya kanóchához tartotta. És máris lobogott a kedves fény, egyre bátrabban, egyre erősebben.

– De szép! – suttogták az edények.

– Nagyon szép! – mondta komolyan fentről a lámpa.

A kisgyertya csodálatos meleg fénnel ragyogott, nagy viasz-cseppek folytak örömeiben az arcán. Ragyogott és ragyogott, életében utoljára égett, de élvezte minden percét. Már tócsában állt lábánál a viasz, de ő az utolsó csepp erejével is világított a barátainak. Imbolygó fénye még megvilágította a lámpa ámuló arcát, aztán kialudt.

A konyhában sokáig nem moccant semmi, míg egyszer csak kigyulladt a villany.

– Visszajött az áram – súgta valaki feleslegesen.

A lámpa nem szólt semmit, csak világított csendesen. Többször is hunyorgott, mintha a szemébe ment volna valami, mire az edények zavartan összenéztek. Aztán fényével lassan betöltötte a konyha minden zugát, és az árnyékok most is a konyhaszekrény mögé menekültek, de most valahogy más volt a lámpa fénye, szép és melegebb.

Dunai Péter

Faltisz Alexandra illusztrációja

Gyertyatörténet

gyertyaöntő műhelyek főként a szappanfőző mesterek kezében voltak.

Később, 1725 után megjelentek a bálnaalajból főzött gyertyák, amelyek luxuscikknek számítottak.

A 19. századtól kezdték a gyertyákat sztearinból és paraffinból készíteni. A 20. században ezeket is kiszorította a petróleumlámpa, majd a villanyvilágítás. Edison az első használható szénszálas izzólámpát 1870 karácsonyára készítette el.

A gyertya nemcsak egyszerű világítóeszköz, hanem a természetfeletti világosság szimbóluma is. A római katolikus vallás liturgiájában a gyertya fénye jelenti Krisztust, a „világ világosságát”, továbbá a hitet mint Krisztustól nyert világosságot és a vallásos élet jutalmát: az örök világosságot. Az utóbbi években újra divat a gyertya. Karácsony az év legszebb ünnepe, s a karácsonyi étkezés az ünnep egyik tetőpontja. A meghitt ünnepi hangulat fontos kelléke az asztaldísz, a gyertya. A teríték mellé, a fehér abroszra tehetünk néhány szép fenyőágat és gyertyatartót is. A legegyszerűbb, ha szép, piros almákat választunk erre a célra, kifúrjuk magházukat, s abba állítjuk a fehér dísgyertyákat.

A gyertya a legrégebb világítási eszközök egyike. Valószínűleg római találmány, hiszen már a rómaiak is használtak fagyúból és méhviaszból készített világítóeszközöket.

Az ókeresztények istentiszteletein is gyertyák világítottak a katakombákban (föld alatti titkos gyülekezőhelyeken).

A középkorban az olajmécses mellett is fontos szerepet kapott a gyertya. Már vannak adatok 1061-ből egy franciaországi gyertyaöntő céhről. A templomi gyertyákat drága méhviasszból öntötték, a szegények az olcsóbb fagyúgyertyákat használták. A

Szólásmagyarázat

Láttam én már karón varjút

A lakját és jelentését tekintve sok változata van ennek a szólásnak. Vagy azt értjük rajta, hogy nem hiszek a nagyhangú fogadkozásnak, nem hagyom magam üres ígéretekkel becsapni, vagy pedig azt, hogy nem ijedek meg az ilyen fenyegetéstől. Hasonló vonatkozásban használták szólásunk legrégebből ismert őst, az ágon mutat madarat kifejezést is, ami a régi nyelvben azt jelentette, hogy szép szavakkal rá akar szedni valakit. Ha az ebben a szólásban szereplő képpel azt akarták közölni, hogy átlátnak valakinek a ravaszságán, nem hisznek ígéreteinek, vagy nem félnek a fenyegetéseitől, akkor a mutat helyett a láttam igealakot használták a kifejezésben, és így ezt a formát kapta szólásunk: láttam én ágon madarat vagy: ágon tarvarjút. Az ág helyett már a 17. században is gyakran mondtak karót, a tarvarjú azonban csak újabban, a 18–19. században rövidült varjúvá. Az említett változatok igen sokáig éltek egymás mellett párhuzamosan.

A szólás keletkezésében több mozzanat, többféle szemlélet játszott közre. Egyik magyarázat a következő: Régebben úgy védekeztek a baromfit pusztító ragadozó madarak és a vetésben károkat okozó varjak ellen, hogy ijesztésül karóra vagy póznára egy-egy lelőtt kártevőt, különösen varjút kötöttek fel. Eleinte volt is foganatja az ilyen ijesztésnek, de később a z aprójszágot pusztító ragadozó madarak vagy a vetésre rákapott varjak megszokták a kezdetleges madárijesztőt, és nem törődtek vele. A láttam én már karón varjút tehát eredetileg csupán azt jelenthette, hogy éppen úgy nem félek a fenyegetésedtől, mint a madarak a madárijesztőtől.

Illatos virágggyertya

Csak egy kis ügyesség, fantázia és néhány kellék szükséges a virágggyertya elkészítéséhez. Egy bármilyen, már nem használatos üveg pohárba tömködjétek bele szárított virágokat és gyümölcsöket. Erre a célra kiváló a szárított narancs- és citromhéj. Keverjétek közép szegfűszeget és csillagánizst is. A pohár tetején alakítsatok ki egy kis mélyedést, és ebbe helyezétek bele a tea-mécsest. Ügyeljétek, hogy a gyertya körül ne legyen száraz anyag, mert könnyen lángra lobbanhat. Finom illat lengi be a szobát hamarosan.

(T.)

Játsszunk mást!

Szópóker

A játékot többen játsszák, akár az egész osztály. Kell hozzá papír és ceruza. A társaság megállapodik egy betűben, s aztán mindenki ezzel a betűvel kezdődő szavakat ír fel a papírára, annyit, amennyi a meghatározott játékidőben (öt, tíz perc) eszébe jut. Nem mindegy, hogy milyen szavak kerülnek a papírra. Meg kell határozni a szavak fogalomkörét is. Pl. állatnevek, tárgyak nevei, földrajzi nevek stb.

A játékidő letelte után megkezdődik a szavak felolvasása. Ha egy szó több cédulán is szerepel, mindenkinek kiesik. Az nyer, akinek az összeolvasás után több szó marad a papíron. A szópóker lehet nehezíteni. Például csak személyneveket, csak híres emberek nevét, csak nők, csak zenészek stb. nevét lehet felírni.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

Egy turista Párizsban az Eiffel-torony után érdeklődik.

- Forduljon a második utcán balra, majd jobbra, s végül mindig nyílegyenesen. Nem tévesztheti el, mert...
- hangzik a felvilágosítás.

A folytatást a rejtvényben találod.

Vízszintes sorok: 1. A poén első része (folytatás a függőleges 9. sorban), 10. Orosz folyó, 11. É. P. O., 12. Ilonka, 13. Például a kiadott sajtótermék, 16. Altat, 18. Segítség, angolul, 19. Kettő közül választó, 21. Leírta régiesen, 23. Tizenkét hónap, de csak fordítva, 25. Német előljáró, 26. Kezével jelez, 27. Láva egynemű betűi, 29. Hirtelen kihúz, 31. Hangtalanul hátrál, 33. Az olasz tűzhányó.

Függőleges sorok: 2. Kis Zoltán, 3. Működésbe hozás, 4. Riga közepe, 5. Főzőkanál, 6. Női név, 7. Hibázik, 8. Drágakő, 10. A poén befejező része (folytatás a vízszintes 35. sorban), 14. Ezen a helyen, 15. D. H., 17. Ilyen korcsolya is van, 20. Derékszűj (ék. f.), 22. Betű kiejtve, 24. Ehető gyümölcs, 25. Női név, 28. Beismeri tettét, 30. Táv betűi keverve, 32. De, 34. Zenta eleje.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10						11			
12				13	14	15			NY
16			17			18			
		19				20			
21	22				23	24	25		
26				27	28	29	30		
		31	32		33	34			
35					LL	TT			

Írók betűrejtvényekben

1	M Ó	2	NY A	3	GI O	4	D' ÁÁÁÁ
	Ferenc		János		Nándor		Ferenc

Skandináv rejtvény (39.)

December 13-án a népszokás szerint két fontos dolgot kell elvégezni. Az egyiket ugyan csak el kell kezdeni, aztán karácsonyig befejezni. A másikkal is naponta kell foglalkozni karácsonyig.

	OKOR	JÁTEK-SZER	OKTAT (ÉK. H.)	NŐI BECENÉV	UDVAROL (ÉK. F.)	A MŰVÉSZET EGYIK ÁGA	MAMA PÁROS BETŰI	
	50	NEPI HANGSZER	ENYHE FIGYEL-MEZTETÉS	HALÓT SZÓ (ÉK. H.)	BELGIUM			
	ÁZSIAI ORSZÁG				MADRIDI FOCICSAPAT			
	NÖVÉNY-TAN				INDIUM		TÉL KEZDETE	
					A HÁZ RÉSZE		1500	
L. B.	TARTÓSÍT	-KA PÁRJA	MÉN, SZERBÜL	ÜDÍTŐ ITAL	ÉRZÉK-SZERVE			
UTCA, FRANCIAUL		FÉRFI-NÉV	TOGO BETŰI		IMRE ELEJE			
	EZ	ROMÁNIA	SÉRÜLÉS	ESŐN ÁLL, FORDÍTVA ZRENJANIN		DÉRY TIBOR		
	EGY	LEL BETŰI				VÉDELMEZ		
MAJTÉNYI MIHÁLY MŰVE							ÉTER	
							LÁNGOL	
HAHÓ PÁROSAI	IGEKÖTŐ		EL-GONDOLÁS		BÓR	RÓ		
	ÉSZAK				5	500		
			OROSZ FOLYÓ	SZEZON		GRAMM		

Anagramma

TÁBOR

SUGÁR

VOLGA

BÖGRE

SUGÁR

VÁROS

NYÁRI

RONDA

A jobb oldali szavak betűiből képezz új szavakat, és írd be őket a rácsba! A kiemelt oszlopban egy szomszédos ország nevét olvashatod.

Keresztszavak

			S	T	S							
			Z	E	Z							
			Ő	R	Ü							
S	Z	É							Ő	M	Ú	
T	E	T							D	É	S	
M	E	G							T	E	M	
			Ő	R	E							
			K	É	L							
			E	L	Ő							

Pótold a hiányzó betűket mind vízszintesen, mind függőlegesen!
Csak arra vigyázz, hogy értelmes szavak alakuljanak ki!

Lóugrásban

Ő	S	Á	I	E
B	R	K	SZ	M
E	L	Ő	T	K
É	A	SZ	A	E
Ő	F	L	B	E

Egy magyar népdal első sorát kapod, ha a lóugrás szabályai szerint összeolvasod a betűket.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1					
2					
3					
4					
5					
6					

Meghatározások:

1. Számtani műveletet végez,
2. Kis Piroska (ék. f.),
3. A ló hátára teszik,
4. Fut,
5. Szól,
6. Télen ilyen a föld.

Az átlóban egy téli sport nevének kell kialakulnia.

Találós kérdések

1. Sosem hazudik, mégis becsap. Mi az?
2. Mikor állt három hétből egy esztendő?
3. Melyik az a sport, amelyben a győztes hátrál, a vesztes előre lép?
4. Melyik víz nem fagy meg?

A 38. szám megfejtései

Egy kis matek

Jóskának öt, Péternek hét.

Betűrejtvények

1. robaj, 2. megaláz, 3. egyszerű, 4. tanterem, 5. dalárda

Decemberi kitöltőcske

A Mikulás eljövetele

Anagramma

vonat

Lóugrásban

Kosztolányi Dezső: Aranyáskány

Találós kérdés

csizma

Vártad?

Mikulás

A 37. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

A JÓ PAJTÁS HAGYOMÁNYOS SAKKBAJNOKSÁGA.

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

HOROSZKÓP

Kos (III. 21.–IV. 20.)

Tudvalevőleg nagyon szeretsz költekezni, de ezt csakis akkor teheted, ha a zsebpénzed fedezi a kiadásokat. Ez viszont igen gyakran nem így van. Sőt igényled, hogy az eddigieknél többet is kapj. Mégis, az összes jegy közül te vagy az, aki az utolsó fillérét is mások örömére áldozza, ha kell.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Valóságos év végi hajrába kezdesz. Szinte törvényszerűen alakulnak úgy a dolgok, hogy mókuseréknek hasson. Ezt pedig a gondolkodással hozod létre. Gondolj bele, nem te félsz már jó előre az év végétől? Hopp-hopp, úgy történik minden, ahogy te akarod. Akard hát másképpen, mondjuk úgy, hogy: „Jöhet bármilyen feladat, szembenézek vele és könnyedén megoldom.”

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Jellegzetességedet nem tagadod meg, hiszen már megint túl nagy kockázatot vállaltál. Szokásodhoz híven, vakon bízol a jó kilátásokban, amik mindig végigkísérnek. Derűlátásod szinte határtalan. Azért mégsem ártana, ha kissé óvatosabb lennél. Nem mindig kifizetődő másokat elkápráztatni a vakmerőséggel.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Körülötted kisebbfajta káosz uralkodik. Szinte mindenki kapkod, ideges, nyugtalan. Nem igazán teszik szándékosan, de ilyenkor rengeteg negatív energia sugárzik róluk a többiekre. Amit kiadnak magukból, azt kapják vissza automatikusan. Figyeld meg, hogy a megsértett vagy telebeszélt fejű emberek hogyan reagálnak.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Nem mindennapi eseményben lesz részed. Ha odafigyelsz, kellő tapintattal megteremtheted a lehetőségét egy számodra nagyon fontos eseménynek. A véletlen olyan emberek társaságába sodor, ahová eddig sohasem juthattál be. Ez nem azt jelenti, hogy ezentúl közéjük tartozol, hiszen nem is vágyasz rá. Nem leszel mindennapos vendég köztük, de most az egyszer jól érzed magad velük.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Az év vége táján mindenki megbolondulni látszik. Ez alól te sem vagy kivétel, legalább is te így érzed. Nem állsz messze az igazságtól, mert szinte minden a feje tetején áll. Mintha semmi sem úgy alakulna, mint kellene. Akik eddig csodálták pontosságodat, nem értik ezt a fordulatot. Egyébként nekik sem ártana, ha inkább magukkal foglalkoznának!

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

Más jegytől eltérően nálad nem a zűrzavar uralkodik. Éppen ellenkezőleg, kevés idegeskedés és felesleges izgalom után visszatér a jókedved. Méghozzá a gondtalan jókedved. Így év vége felé visszatérnek hozzád régi barátaid, aminek szintén nagyon örülsz. Akkor változna meg az életed pozitív irányba, ahogy szeretnéd, ha mások boldogságának ugyanúgy örülnél, mint a sajátodnak.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Igen gyakran nem elégszel meg azzal, hogy a fullánkkal magad bökdösöd, még másoknak az életét is meg akarod mérgezni picinykét. Teljesen tisztában vagy vele, hogy milyen súlya van a kimondott szónak. Ennek ellenére mégis előfordulhat, hogy meggondolatlanul kifecsegsz olyan titkokat, melyeket mások bizalmasan, benned bízva, elárultak neked.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Ne rágódj a múlton, ne aggódj a jövő miatt, hiszen az egyik már elmúlt, a másik pedig még nem jött el. A jelen pillanatban alakítod a jövődet, ezért nagyon fontos, hogy minden pillanatot értékelj, örülj minden jónak, ami körülvesz téged. Mozgalmas, sikeres időszak vár rád.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

A legfőbb jellemzőid közé tartozik, hogy óvatos vagy. Most valami miatt mintha megfedlekne erről a jó tulajdonságodról. Az óvatosság hiánya miatt könnyen előfordulhat, hogy egy barátod alaposan rászéd. Persze, ha vigyázol, elkerülheted. A jobb félni, mint megijedni elv alapján, ne higgy a szép szavaknak, ígéreteknak.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Jótét lélek hírében állsz az emberek szemében. Nagyon a szíveden viseled mások sorsát, ami azzal jár, hogy önzetlenül áldozatokat hozol másokért. Most szép számmal lesznek olyan napok, mikor egyszerűen nem érted, miért olyan hálátlanok az emberek. Ha igazán örömet szerez neked mások segítése, akkor ne várj érte viszonzást, hálát se!

Halak (II. 20.–III. 20.)

Most mintha elkezdődött volna a megmértetések időszaka. Legalábbis így érzed, nem is alaptalanul! Sohasem szerettél olyasmivel foglalkozni, amihez nem értesz. Most azonban valami miatt kénytelen vagy elvállalni egy feladatot, ami teljesen új, ismeretlen vizek felé visz. Merj nemet is mondani!

Karambol

Kovácsné összetört kocsival ér haza.
 – Jóságos ég! Mi történt? – csattan fel a férje.
 – Nekem jött egy kerékpáros.
 – De hányszor?

Információ

Egy székely atyafi szántogat a mezőn, amikor három vadász jelenik meg. Azt kérdezik:
 – Látott-e kend rókát errefelé?
 – Láttam, hát!
 – Aztán merre ment?
 – Amarra, a völgy felé.
 A három vadász elindul, de sehol sem találhatnak semmit, erre visszajönnek.
 – Mikor látta azt a rókát? – kérdezik.
 – Hát van annak már egy hete is.

Bizalmatlanság

– Ki az abszolút bizalmatlan üzletember?
 – ???
 – Aki megszámlolja az ujjait kézfogás után.

A spórolós

Két skót találkozik:
 – Mi az, Glenn, kihúztattad a fogaidat?
 – Igen.
 – Az összes fogad rossz volt?
 – Dehogy volt rossz!
 – Hát akkor?
 – Elvesztettem a fogkefém.

Nem süketnéma

Meccs közben a focista rákiált a bíróra:
 – Mi az, nem lát?
 A bíró felháborodva kérdez vissza:
 – Mit mondott az előbb?
 – Szent isten, még süket is!

Hosszú, piros

Két férfi sétál a parkban, miközben a sétányon fogyókúrázó nők futnak teljes erőbedobással.
 Az egyik férfi a futókra mutat:
 – Látja, ott fut a szomszédasszony.
 – Melyikük ő? Az, akinek hosszú, piros sálja van?
 – Igen, de az nem sál, hanem a nyelve.

Kártyások

A skót száz fontot veszít a kártyán. A játszma végén panaszosan így szól a játékosársaihoz:
 – Segítetek rajtam, könyörgök! Ha a feleségem megtudja, hatalmas veszekedést rendez. Adjátok vissza a pénzem!
 A többiek megszánják, és visszaadják a pénzét. Mire a skót:
 – Adhatnátok még ötven fontot, hogy a feleségem azt higgye, nyertem.

Csuka

– Képzeld – mondja a horgász a barátjának –, majdnem háromkilós csukát fogtam!
 – Hol van?
 – Sehol. Mondom, hogy majdnem fogtam!

Baleset

Egy teherautó beszorul a híd alá. Arra jön a rendőr:
 – Beszorultunk? Beszorultunk?
 – Dehogy, hidat szállítok.

Ufó

– Doktor úr, a férjem repülő csészealjnak képzelel magát.
 – Küldje el hozzám!
 – Jó, de le tud itt szállni?

Kényszerképzet

– Doktor úr, segítsen rajtam, folyton macskának képzelem magam!
 – És ez mióta tart?
 – Már kiscica korom óta.

A pályaudvaron

– Te mit teszel a környezetért?
 – Nem dobom el a vonatjegyet, hanem többször felhasználom!

Rövidlátás

– Doktor úr, doktor úr, egy szemüvegre lenne szükségem!
 – Azt elhiszem, asszonyom, mert ez egy cipőbolt!

Kártyások

– Lajos, te gazember, miért nézel bele a kártyáimba?
 – Kell is nekem belenézni a te kártyáidba! Hiszen én osztottam!

– Ha tilosban parkolnak vele, hová teszik rá a bilincset?

– Apa, csak vicceltem! Ez a te bizonyítványod!

Kényszer

- Vajon mióta tudnak úszni a skótok?
- Amióta bevezették a hídvámot.

Félreértés

Nagydarab, kigyúrt, kopasz ember sétál az utcán. Megnézi az óráját, hát látja, hogy megállt. Mivel szeretné megtudni a pontos időt, megszólít egy kis srácot:

- Öcsi, nálad hány óra van?

A gyerek lecsatolja a sajátját, és remegve nyújtja a fickónak:

- Esküszöm, hogy csak ez az egy!

Gyorshajtás

A rendőr megállítja Kovácsné gyorshajtás miatt:

- Hölgyem, miért vezet ilyen gyorsan a városban?

– Hát, tudja, biztos úr, elromlott a fékem, és hamar haza akartam érní, hogy ne okozak balesetet.

Telhetetlen

A szállodában panaszkodik a vendég:

- A szobámban két egér kergetőzik:
- Mit akar ennyi pénzt? Bikaviadalt?

Fő a bizalom!

A város főterén megáll az autós, és megszólít valakit:

- Nem vigyázna néhány percig a kocsimra?

– De, uram, én a város polgármestere vagyok!

- Azért én még bízhatok magában, nem?

Szórakozottság

A szórakozott professzorhoz így szól a felesége munkába indulás előtt:

- Ne felejtsd el, hogy elköltözzünk az új lakásba. Délután gyere egyből oda, mert a régi lakás üres lesz.

A professzor persze elfelejti, és megérkezvén, tűnődve dörmög a bajsza alatt az üres lakásban:

- Aha, tehát nem jó helyen járok. De mit is mondott az asszony, hova költözzünk?

Mivel nem jut eszébe az új cím, kimegy az utcára, ahol meglát egy kislányt. Megszólítja.

- Kislány! Nem láttál erre egy teherautót sok bútorral megpakolva?

- De igen! – válaszolja a kislány.

- És nem tudod véletlenül, hova ment?

- Dehogynem, apa. Gyere, megmutatom!

Halsztori

– Nálunk – büszkélkedik a korzikai – anynyi a hal, hogy ha belemerítesz a vízbe egy vödört, máris tele van tíz kiló hallal.

– Az semmi – mondja a párizsi. – Nálunk először el kell kergetni a halakat, hogy a vödört lemeríthessük.

Orvosnál

A férfi elmegy az orvoshoz, aki megvizsgálja, és alaposan kikerdezi:

– Itt egy marék tablettá. Reggel kéket vegyen be, és igyon rá egy nagy pohár vizet! Délben egy nagy pohár vízzel egy sárgát vegyen be! Este, lefekvés előtt egy piros tablettára igyon egy nagy pohár vizet!

– Mi a bajom, doktor úr? – kérdezi aggodva a beteg.

- Nem iszik elég vizet.

Várj!

Két hegymászó mászik az Alpokban. Az egyik megcsúszik, zuhanni kezd. A másik rémülten kiált utána:

- Megütöttem magad?

– Várj – hangzik lentről –, még nem értem az aljára...

Kenguru

Biológiaórán a tanító Sanyikát felelteti:

– Mondd meg nekem, miben különbözik a kenguru az embertől!

– Abban, hogy a kenguru üres erszény-nyel is tud ugrálni – válaszol a gyerek.

Bravúr

Száguldva érkezik a taxi a hajókikötőbe. Hatalmas fékcikordulással odafarol a stéghez. Kivágódik az ajtaja, és az utasa hatalmas kofferrel a kezében kiugrik belőle. Látja, hogy a hajó már vagy tíz méterre van a parttól. Emberfeletti erővel meglódítja a bőröndöt, feldobja a hajóra, majd beleveti magát a vízbe, és hatalmas karcsapásokkal utoléri a hajót. Büszkén felkapaszkodik a fedélzetre. Mindenki ujjong:

– Hurrá, feljutott a hajóra! Micsoda teljesítmény!

Csak az egyik öreg matróz ingatja a fejét csendesen:

– Na, jó, jó, szép teljesítmény volt, de hát nem lett volna egyszerűbb, ha megvárja, amíg kikötünk?

Dorgálás

Pistit szidja a nővére:

– Pisti, mondtam már, hogy ne hintázz a széken! Nincs füled?

- De van, csak azon nem tudok hintázni.

– Te sohasem nézed ezeket a szép tájakat?

– Te jó ég, vajon melyik lehet a hóember és melyik Gyurika?

A jövő héten jelenik meg a Jó Pajtás karácsonyi, újévi kettős száma

A tartalomról

- Írások a karácsonyról
- Karácsonyi iskolai riport
- Készülődés a félévi szünetre
- Hat oldal Rügyfakadás
- Négy oldal Zenebona
- Két oldal Állatkirakat
- Két oldal Históriák
- Négy oldal rejtvény

A Jó Pajtás és a Mézeskalács elérhetőségei

(Vágd ki és ragaszd a szekrényed ajtajára!)

Cím: Jó Pajtás és Mézeskalács szerkesztősége

21000 NOVI SAD, Vojvode Mišića 1/III.

Telefon (szerkesztőség): **021/ 475-4008** (csak telefon!)

Fax (szerkesztőség): **021/ 475-4009** (csak fax!)

e-mail: **szerk@jopajtas.info**

URL: **<http://www.jopajtas.info>**

Telefon és fax (terjesztési ügyekben): **021/ 557-304**

e-mail: **terjesztes@magyar-szo.co.yu**

Folyószám: **340-15329-18 Erste Bank Novi Sad**

- Négy oldal Gyöngyhalász
- Négy oldal Vicckupac
- Két oldal Mesélgető
- Visszapillantás a Jó Pajtás sakkbajnokságaira

Kiejtés és szómagyarázat

Itt találjátok a képregényben
előforduló idegen szavak
kiejtését, illetve
a szómagyarázatot.

praefectura = prefektúra (latinul kormányzó palota)

irenarchos = irenarhosz (görögül békebíró)

CIP – Katalogizacija u
publikaciji
Biblioteka
Matica srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

 INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

 (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
60 ÉVES

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
- Dinár-folyószám: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
- A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: jopajtas.szerk@magyar-szo.co.yu és amicus@nadlanu.com ■